

လူ့ဘောင်သစ်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ

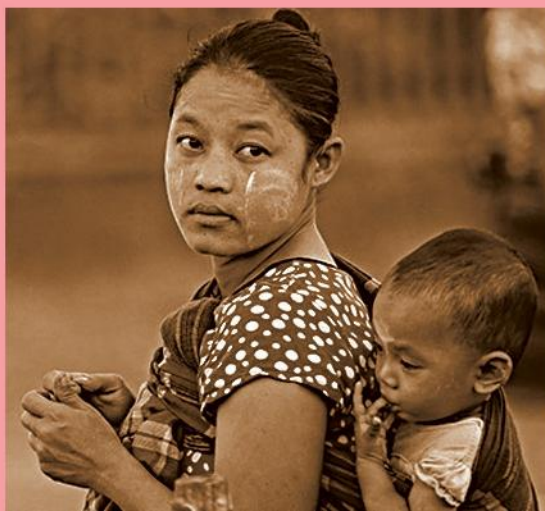
Democratic Party For A New Society (DPNS)

ပါ တီ စ ည် ၊ ရုံး ဧရ ၊ စာ စ ည်

ဇွန် ၂၀၂၅

လူမျိုးရေး ဆိုတာ ဘာလဲ
လူမျိုးကြီး ဆိုတာ ဘာလဲ

မာ တိ ကာ

စဉ်	ဆောင်းပါး / ဝတ္ထု / ကဗျာ / အက်ဆေး	စာရေးသူ	စာမျက်နှာ
၁။	ဒီလစကား	အယ်ဒီတာ	၂
၂။	တိုက်ပွဲဝင်အလုပ်သမားတွေ ရင်ထဲက ဇွန် ၆ စိတ်ဓာတ်	လွန်းနွေငြိမ်း	၃
၃။	ပြဿနာ ရှာခြင်း	စောဝင်း	၉
၄။	လူနည်းစု၊ စစ်မှန်သောကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်နှင့် တော်လှန်ရေး	ဒေါ်နှင်းနှင်းမွှေး	၁၁
၅။	ပြဿနာနိုင်ငံများတွင် အပြုသဘောအပြောင်းအလဲများ လုပ်ဆောင်ခြင်း	အောင်မိုးဇော်	၁၄
၆။	လူမျိုးရေး ဆိုတာ ဘာလဲ၊ လူမျိုးကြီးဆိုတာ ဘာလဲ၊	ဦးအောင်ဆန်း	၁၈
၇။	တဦးချင်းဘဝကို ပါတီဆီ မြှုပ်နှံကြ	ကောင်းမြတ်	၂၃
၈။	အကြောင်းပြချက်	လွန်းသောက်အိမ်	၂၆
၉။	လူမှုစီးပွား မြင်ကွင်း	အလုပ်အဖွဲ့	၂၉
၁၀။	ဒီလသတင်း	အလုပ်အဖွဲ့	၃၇

မိမိကိုယ်ကိုယ် တောင်းဆိုကြ၊ ပိုင်းဖြစ်ကြ၊ စည်းဝင်ကြ

ဇွန်ရဲ့ မိုးစက်တွေဟာ နီမောင်းတဲ့ သွေးပကတိနဲ့ ဗမာပြည်သမိုင်းမှာ မော်ကွန်းတရပ် ခိုင်ခိုင်ရေးထိုး၊ စိုက်ထူခဲ့ တယ်။ အခုက နောက်ကို ပြန်တွက်ရင် ၅၁ နှစ်(၁၉၇၄ - ၂၀၂၅) တိုင်ခဲ့ပြီ။ စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံပေါင်း (၁၂၈) ခု တိုက် ပွဲဝင် အလုပ်သမား ၄၃,၀၀၀ ကျော် ပါဝင်တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ကြပြီး ကျနော်တို့ နောက်ဆုံး ထိစပ်သိရှိမိသ၍မှာ “၁၉၇၄ တိုက်ပွဲဝင် အကျဉ်းကျ အလုပ် သမားရဲဘော်ကြီးများ” ဆိုတာ ဆယ်ဂဏန်းလောက်ပဲ အသက်နဲ့ကိုယ် မြဲပြီး ကျန်ရစ်တာပါ။ ကြီးမြတ်တဲ့ တိုက်ပွဲ၊ နီမောင်းတဲ့ သွေးသမိုင်း၊ ဂုဏ်ပြောင်တဲ့ စိတ်ဓာတ်တွေနဲ့အတူ လူမှု လွတ်မြောက်ရေးတိုက်ပွဲတခု၊ အဆင့်တဆင့်ရဲ့ ခက်ခဲ ကြမ်းတမ်းမှု၊ သိမ်မွေ့ရှုပ်ထွေးမှု စတဲ့ မှတ်သား နာယူစရာ အမြောက်အမြားကို ဇွန် ၆ တိုက်ပွဲက ဗမာ့သမိုင်းအတွက် ဖြည့်ဆည်းပေးခဲ့တယ်။

၂၀၂၁ တိုက်ပွဲကျတော့လည်း ဆယ်ဂဏန်းလောက်ပဲ အသက်နဲ့ကိုယ် မြဲပြီးကျန်နေတဲ့ ၁၉၇၄ တိုက်ပွဲဝင် အလုပ် သမားကြီးများကို လမ်းမတွေပေါ်မှာ လူထုကြီးနဲ့တူတူ မြင်ကြရပြန်တာပဲ။ ဗမာဘာသာစကားအရ ၃-၄ လုံး လောက်ပဲ ပါတဲ့ **ပိုင်းဖြစ်မှု** (အင်္ဂလိပ်ဘာသာဆိုလည်း အများဆုံး အကွာရာ ၉ လုံးပဲ ပါတယ် ထင်ပါရဲ့) ဆိုတာကို မတွေ့ဘဲ မနေနိုင်အောင် ဖြစ်ရတယ်။ ဂျူးလိယက်ဖူးချစ်ရဲ့ “ကြိုးစင်ပေါ်က မှတ်တမ်း” စာအုပ်ထဲက ဇာတ်ဝင်ခန်း တခု အကြောင်းလည်း တွေးဖြစ်ရ တယ်။ တဦးချင်း ဖြစ်သွားချိန်၊ ရန်သူတွေ ပိုင်းခံထားရချိန် မခိုင်မာတဲ့ အတွေးအခေါ်၊ ယုံကြည်ချက်၊ ပိုင်းဖြစ်နိုင်စွမ်းတွေ ကျဆုံးရပုံပေါ့။

ကိုယ့်ရဲ့ ပကတိဘဝက ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် တောင်းဆိုတဲ့ အတွေးအခေါ်ကို ထုဆစ်လိုက်တယ်။ ကိုယ့် အတွေးအခေါ်က ကိုယ့်ရဲ့ ပိုင်းဖြစ်မှုကို ပုံဖော်တယ်။ ကိုယ့်ပိုင်းဖြစ်မှုအတိုင်း ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် တော်လှန်ရေး အတွက်၊ ပြည်သူအတွက်၊ ပါတီ အတွက် ထည့်ဝင်ကြတာပဲ ဆိုတဲ့ သဘာဝကိစ္စကိုလည်း ဆင်ခြင်မိရတယ်။ ဒီနေ့ တော်လှန်ရေးလက်တွေ့မှာ ကိုယ့်ကိုယ် ကိုယ် တောင်းဆို၊ ပိုင်းဖြစ်နိုင်မှု မသေချာတဲ့ ထည့်ဝင်ခြင်းတွေ နောက်ပြန် လန်ကျကြရတာကို တွေ့ရတဲ့အခါ ရှေ့ရှေ့က ကြုံဆုံ ရင်းနှီးခဲ့ရဖူးတဲ့ ထည့်ဝင်မှု ကြီးမားလွန်းတဲ့ တိုက်ပွဲဝင် ရဲဘော်ကြီးတွေရဲ့ တဦးချင်းဘဝတွေ အကြောင်းလည်း ပြန်တွေးဖြစ် ရပြန်တယ်။

ရဲဘော်တို့.... တော်လှန်ရေးလုပ်ငန်းဆိုတာ ဇာထိုး ပန်းထိုးကိစ္စ မဟုတ်ဘူး ဆိုတဲ့ စကားလောက်တော့ အများ ကြားဖူး ကြမှာပါ။ ဂုဏ်ပြောင်တဲ့ ဇွန် ၆ ဆိုတာကို လှမ်းမျှော်၊ အားကျ အားရနေရုံမျှနဲ့ တော်လှန်ရေး လက်တွေ့ကို တကယ် ဖြတ်သန်း နိုင်ဖို့ ခက်မှာပါ။ ပါတီ၊ ပြည်သူ၊ တော်လှန်ရေး ဆိုတာတွေကို အလေးအနက်ထားမှုနဲ့ တပြိုင်နက်တည်းမှာ မိမိကိုယ်တိုင်ရဲ့ ဘဝနဲ့ အတွေးအခေါ်ကို ဆန်းစစ်ပါ။ မိမိကိုယ်ကိုယ် လက်တွေ့ သဘာဝကျကျ တောင်းဆိုပါ၊ ပိုင်းဖြစ်ကြပါ၊ ကိုယ်တိုင် ထည့်ဝင်မှု ပြုကြပါ။ ဒီလိုနည်းနဲ့သာ ရဲဘော်တို့၊ ကျနော်တို့ မျှော်ရည် ယုံကြည်ရာ လူ့အဖွဲ့အစည်းသစ်ကို သေချာ တည်ဆောက် နိုင်ကြမှာ ဖြစ်တယ်လို့ ဒီလ တိုက်တွန်း မှာကြား စကားကို ပါးလိုက်ပါတယ်။ ။

****ရည်ညွှန်း**** လူ့ဘောင်သစ်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ၏ အခြေခံ နိုင်ငံရေးရပ်တည်ချက် (၄) ချက်။

တိုက်ပွဲဝင်အလုပ်သမားတွေရင်ထဲက ဇွန် ၆ စိတ်ဓါတ်

လွန်းနေပြီဦး

၆၊ ၆၊ ၂၀၂၅ ရက်နေ့ဟာ ဇွန် ၆ အလုပ်သမားတိုက်ပွဲကြီး ၅၁ နှစ်ပြည့်တဲ့နေ့ ဖြစ်တယ်။ မေ၊ ဇွန် ကျောင်းသား အလုပ်သမားလှုပ်ရှားမှုကြီး နှစ်ပေါင်း ၅၀ ပြည့်တဲ့နေ့လည်း ဖြစ်ပါတယ်။

၁၉၇၄ ဇွန် ၆ အလုပ်သမားတိုက်ပွဲတွေက ဘာကို ဖွင့်ချခဲ့ကြတာလဲ။

နှစ်ပေါင်း ၅၀ တိုင်ခဲ့ပြီ ဆိုပေမယ့် ကျနော်ရင်ထဲမှာတော့ အဖြစ်အပျက်တွေက မနေ့တနေ့ကလိုပဲ ပူနွေး လတ်ဆတ် နေဆဲ ဖြစ်ပါတယ်။ မြစ်ငယ်မီးရထားတွဲပြင်စက်ရုံက စလိုက်တဲ့ အလုပ်သမားတိုက်ပွဲဟာ တနိုင်ငံလုံးက စက်ရုံအလုပ်ရုံတွေဆီ မေလနဲ့ ဇွန်လအတွင်း နေရာမလပ် ပျံ့နှံ့သွားခဲ့တယ်။

၁၉၇၄ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းပြီး၊ ၁၉၇၄ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွေလုပ်ပြီး သမ္မတကြီး ဦးနေဝင်းအဖြစ် ဂိုက်ပေးလို့မှ ဖင်မနွေးခင် တနိုင်ငံလုံးမှာရှိတဲ့ အလုပ်ရုံ၊ စက်ရုံတိုင်းက ထပြီး သပိတ်မှောက်ခဲ့ကြတယ်။ မြစ်ငယ် မီးရထား တွဲပြင်စက်ရုံ၊ ရွာသစ်ကြီး ချည်မျှင်နှင့်အထည်စက်ရုံ၊ ပုလိပ် ချည်စက်၊ မန္တလေး မီးခြစ်စက်ရုံ၊ အထက်ဗမာပြည် ကပရ (ကုန်းလမ်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး မန္တလေး၊ အမရပူရ၊ ရွှေဘို)၊ သမိုင်း ချည်စက်၊ ဂုန်နီစက်ရုံ၊ ဆေးဝါးထုတ်လုပ်ရေးစက်ရုံ (BPI)၊ အင်းစိန် မီးရထားစက်ခေါင်းစက်ရုံ၊ အလုံ သစ်စက်၊ ဆင်မလိုက် သဘောကျင်း အပါအဝင် တနိုင်ငံလုံးက စက်ရုံတွေ တပြိုင်တည်း တညီတညွတ်တည်း သပိတ်မှောက်ခဲ့ကြတာပါ။

“ဆန်လုံလောက်စွာ ရောင်းပေးရေး”

“ဝန်ထမ်းအိမ်ရာ ရရှိရေး”

“အခြေခံအလုပ်သမားအခွင့်အရေးများ ရရှိရေး”

“အလုပ်သမားကောင်စီကို အလုပ်သမားကိုယ်စားလှယ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းရေး”

စတဲ့ ကြွေးကြော်သံတွေကို တခဲနက် တောင်းဆိုခဲ့ကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အင်မတန်ရိုးရှင်းတဲ့ တောင်းဆိုချက်တွေ၊ အင်မတန် တရားမျှတတဲ့ တောင်းဆိုချက်တွေ ဖြစ်ပေမယ့် မဆလတပါတီအာဏာရှင်စနစ်နှင့် စစ်အုပ်စုကို ငယ်ထိပ် မြွေကိုက် သလို ခံစားသွားစေခဲ့တာပါ။

ဒါကြောင့်လည်း အိန္ဒိမဆည်နိုင်အောင် ဖြစ်လာပြီး ငြိမ်းချမ်းစွာ ဆန္ဒထုတ်ဖော်နေကြတဲ့ အလုပ်သမားတွေကို ရန်သူ့ စခန်းကို ထိုးစစ်ဆင်သလို အတင်းပစ်ခတ်၊ အတင်းရိုက်နှက်၊ အတင်းဖမ်းဆီး၊ အတင်းထောင်ချပစ်ခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။

သမိုင်းချည်စက်ရှေ့၊ ဘာတာကားမှတ်တိုင်ရှေ့ အင်းစိန်လမ်းမကြီးပေါ်မှာ အလုပ်သမားတွေကို ဇွန် ၆ ညနေမှာ စ ပစ်ခဲ့ပါတယ်။ အလုပ်သမားတွေကိုသာမက အလုပ်သမားတွေကို စားစရာတွေ လာလူနေကြတဲ့၊ ဝန်းရံအားပေးနေကြတဲ့ လူထု တွေနဲ့ ဘာတာဈေးသူဈေးသားတွေကိုပါ အဆင်ခြင်မဲ့စွာ ပစ်ခတ်ခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ အလုပ်သမားတွေရော ဝန်းရံပြည်သူ တွေပါ အင်းစိန်လမ်းမပေါ်မှာ အတုံးအရုံး ကျဆုံးခဲ့ကြရပါတယ်။

ဇွန် ၆ ရက်နေ့ ညနေမှာပဲ ဆင်မလိုက်သင်္ဘောကျင်းကို ကြည်းတပ်၊ ရေတပ် ၂ ဘက်ညှပ်ပြီး ဝိုင်းပါတယ်။ အဲဒီည ၂ နာရီကျော် ၃ နာရီလောက်မှာ ဆွေးနွေးဖို့ အသင့်စောင့်နေကြတဲ့ သပိတ်မှောက်အလုပ်သမားတွေဆီကို ညာသံပေးပြီး တရစပ် ပစ်ခတ်၊ ဘက်နက်နဲ့ မဲမဲမြင်ရာ ထိုးသတ်ပြီး အတင်းဖြိုခွဲ အတင်းဖမ်းဆီးခဲ့ကြတာပါ။ ၁၉၇၄ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၆ ရက်နေ့မှာ အလုပ်သမားတွေ ရာချီပြီး ဒဏ်ရာရခဲ့ကြရ၊ အသက်ပေးခဲ့ကြရတဲ့ ဗိုလ်နေဝင်းရဲ့ ရူးသွပ်မိုက်မဲတဲ့ လက်မရွံ့လူသတ်ပွဲကြီး ဖြစ်ပွားခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဇူလိုင် ၇ ရက်နေ့က ကျောင်းသားကို ပစ်သတ်ခဲ့သလိုမျိုး ဇွန် ၆ ရက်နေ့မှာ အလုပ်သမားကို ပစ်သတ်ခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျနော်တို့နိုင်ငံအဖို့ ကမ္ဘာမကြေနိုင်တဲ့ သမိုင်းဝင်နေ့ရက်တွေ ဖြစ်ခဲ့ကြပါပြီ။

မဆလရဲ့ စစ်တပ်ဟာ သပိတ်မှောက်နေတဲ့ စက်ရုံတွေ တရံပြီးတရံ အကြမ်းဖက်ဖြိုခွဲပြီး သပိတ်ခေါင်း ဆောင်တွေကို အကုန်ဖမ်းဆီးပြီး ထောင်ချပစ်ခဲ့တယ်။ အလုပ်သမားမိသားစုတွေကို အလုပ်သမား လိုင်းခန်းတွေကနေ ချက်ချင်း မောင်းချပစ်ခဲ့တယ်။ ဘဝတွေပျက်၊ အိမ်ထောင်တွေပြိုကွဲ၊ ကလေးတွေ လမ်းဘေးရောက်၊ ရင်းနှီးပေးဆပ်ခဲ့ရမှုတွေဟာ တိုင်းတာလို့ မရနိုင်အောင် ဖြစ်ခဲ့ကြရတာပါ။

၁၉၇၄ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနဲ့ ၁၉၇၄ အစိုးရဆိုတာ အလုပ်သမားတွေကို အခြေခံ အခွင့်အရေးလေးတွေကိုတောင် လုံးလုံး မပေးတဲ့အစိုးရ၊ မဆလပါတီဝင် စစ်အုပ်စုအလိုတော်ရိတွေနဲ့ ဟန်ပြအလုပ်သမားကောင်စီ ဆိုတာတွေ ဖွဲ့ပေးပြီး အလုပ်သမားတွေကို ပါးစပ်ပိတ်နားပိတ် လုပ်ခိုင်းထားတဲ့အစိုးရ၊ ငြိမ်းချမ်းစွာ ဆန္ဒထုတ်ဖော်ခွင့်ကိုတောင် လုံးလုံးမပေးတဲ့ အစိုးရ၊ သပိတ်မှောက် တောင်းဆိုလာရင် ရက်ရက်စက်စက် ပစ်သတ်တဲ့အစိုးရ၊ “အလုပ်သမားတွေတောင်းတာက ဆန်၊ မဆလစစ်တပ်ပေးတာက ကျည်ဆံ” လို့ ပြောစမှတ်ပြုရတဲ့၊ လူမဆန်တဲ့ အစိုးရသာဖြစ်ကြောင်း အသက်တွေ၊ ဘဝတွေရင်းပြီး ဖွင့်ချပြသခဲ့ကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ မဆလပါတီတို့၊ ၁၉၇၄ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတို့၊ ၁၉၇၄ ရွေးကောက်ပွဲတို့ ဆိုတာတွေဟာ ဗိုလ်နေဝင်းဦးဆောင်တဲ့ စစ်အုပ်စု အကျိုးစီးပွားတခုတည်းကိုသာ အကာအကွယ်ပေးဖို့ ဟန်ပြလုပ်ထားတဲ့ ဒိုင်းတွေ၊ ပြဇာတ်တွေ၊ ဇာတ်ရုပ်တွေသာ ဖြစ်တယ်ဆိုတာကို ကျကျနန ဖွင့်ချပြခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဇွန် ၆ အလုပ်သမားတိုက်ပွဲကြောင့်ပဲ ၁၉၇၄ ဦးသန့် လှုပ်ရှားမှု၊ ၁၉၇၅ မေ ဇွန် နှစ်လည်လှုပ်ရှားမှု၊ ၁၉၇၆ မှိုင်းရာပြည့် လှုပ်ရှားမှု ဆိုတဲ့တိုက်ပွဲတွေ မနားတမ်း ပေါ်ပေါက်လာခဲ့တာ ဖြစ်တယ်။ အလုပ်သမားတွေ သွေးနဲ့ ခင်းပေးခဲ့တဲ့လမ်းကို အလုပ်သမားတွေ၊ ကျောင်းသားတွေ၊ လူမျိုးပေါင်းစုံပြည်သူတွေ ဆက်လျှောက်ခဲ့ကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အခွင့်သာတိုင်း၊ အကြောင်းဆိုတိုင်း စစ်အာဏာရှင်စနစ်ကို သူသေကိုယ်ရှင် တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။

နှစ် ၅၀ ကျော်လာတဲ့ ဒီနေ့ကာလမှာရော တိုက်ပွဲတွေ ဘာကြောင့် ဆက်ဖြစ်နေရတာလဲ။

ဒီမေးခွန်းက တကယ် မေးသင့်တဲ့မေးခွန်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဇွန် ၆ တိုက်ပွဲမှာ အလုပ်သမားရဲဘော်ကြီးတွေ အသက်တွေ ပေးခဲ့ကြတာ၊ ဘဝတွေပေးခဲ့ကြတာဟာ “၈ နာရီလုပ်၊ ၈ နာရီနား၊ ၈ နာရီပျော်” ဆိုတဲ့ ချီကာဂိုတိုက်ပွဲ တောင်းဆိုချက်လောက်တော့ နောက်မျိုးဆက် အလုပ်သမားတွေ အနိမ့်ဆုံး ရရှိစေချင်လို့ ဖြစ်ပါတယ်။ နောက်မျိုးဆက်တွေ အေးအေးချမ်းချမ်း လျှောက်သွားနိုင်အောင် သူတို့ဘဝတွေကို တံတားအဖြစ် ခင်းပေးခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် နှစ် ၅၀ ကျော်လာသည်ထိ အလုပ်သမားတွေရဲ့ဘဝဟာ မအေးချမ်းနိုင်ဘဲ အရင်အတိုင်းပဲ ဆက်လက် ပူလောင် မွန်းကြပ်နေကြရဆဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါဟာ ဘာကြောင့်လဲ။

အဓိကက စစ်အာဏာရှင်စနစ်ဟာ အရင်လိုပဲ ရှိမြဲရှိနေလို့ ဖြစ်ပါတယ်။ စစ်အုပ်စု၊ စစ်အစိုးရ၊ စစ်ဗျူရိုကရေစီ ယန္တရားဟာ အရင်လိုပဲ ရှိမြဲရှိနေလို့ ဖြစ်ပါတယ်။ သက္ကရာဇ်တွေသာ ပြောင်းသွားပေမယ့်၊ ဗိုလ်နေဝင်း မဟုတ်တော့ဘဲ ဗိုလ်စောမောင်၊ ဗိုလ်သန်းရွှေ၊ ဗိုလ်သိန်းစိန်၊ ဗိုလ်မင်းအောင်လှိုင်ဆိုတဲ့ နာမည်တွေသာ ပြောင်းသွားပေမယ့် စစ်အာဏာရှင်စနစ် က ဒီအတိုင်း အရင်အတိုင်း ရှိမြဲရှိနေတာကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်။

ကျနော်တို့နိုင်ငံရဲ့မြို့ကြီးတွေမှာ စက်မှုဇုန်တွေ ပေါ်လာပြီး နောက်ပိုင်းကစ အလုပ်သမားအခွင့်အရေး တိုက်ပွဲငယ်တွေ မကြာမကြာ ပေါ်လာတာ တွေ့ရတယ်။ ၂၀၁၀ နောက်ပိုင်း စစ်တိုင်းအစိုးရခေတ်တွေမှာ ပိုပြီး စိပ်စိပ် ဖြစ်လာတယ်။

တရားမျှတမှုတွေ မရှိသေးသမျှ၊ ဗိုလ်ကျအနိုင်ကျင့်မှုတွေ ရှိနေသမျှ၊ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုတွေ ရှိနေသမျှ၊ သွေးစုပ်အမြတ် ထုတ်မှုတွေ ရှိနေသမျှ၊ အလုပ်သမားတွေအတွက် အခြေခံအခွင့်အရေးတွေကိုတောင် ပေးဖို့ ပျက်ကွက်နေသမျှ အခွင့်သာရင် သာသလို အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ တိုက်ပွဲတွေဟာ ပေါ်နေမှာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ တိုက်ပွဲဆိုပေမဲ့ အာဏာနိုင်ငံရေးနဲ့ တဆက်တစပ်တည်း ဖြစ်နေတဲ့အတွက် အလုပ်သမား တိုက်ပွဲတွေကို အာဏာပိုင်အဆက်ဆက်က ကြောက်ကြပါတယ်။ အာဏာသိမ်း စကစအစိုးရကတော့ အကြောက်ဆုံး ဖြစ်ပါ တယ်။ ဒါကြောင့်ပဲ အာဏာသိမ်းပြီးစမှာပဲ အလုပ်သမားအရေးဆောင်ရွက်နေတဲ့ အဖွဲ့အစည်း ၁၆ ဖွဲ့ကို ချက်ချင်း ဖျက်သိမ်းပစ် ခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။

အလုပ်သမားအရေးဆောင်ရွက်နေတဲ့ အဖွဲ့အစည်းတွေကို ဖျက်သိမ်းပစ်ရဲပေမယ့် ၉၊ ၃၊ ၂၀၁၂ ရက်နေ့မှာ စတင် အာဏာတည်ခဲ့တဲ့ ၂၀၁၁ ခုနှစ် အလုပ်သမားအဖွဲ့အစည်းဥပဒေကိုတော့ မဖျက်သိမ်းရဲဘူး ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကလည်း အလုပ် သမားသမဂ္ဂတွေ၊ အလုပ်သမားအဖွဲ့အစည်းတွေ လွတ်လပ်စွာ ဖွဲ့စည်းလှုပ်ရှားစေချင်လို့ မဟုတ်ဘဲ ILO လို နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းတွေကြားမှာ ရုပ်မပျက်အောင် မည်ကာမတ္တ ဟန်ပြသဘော ခွင့်ပြုပေးထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ကျနော်တို့နိုင်ငံမှာ အစိုးရဆီ မှတ်ပုံတင်ထားတဲ့ ပုဂ္ဂလိကစက်မှုလုပ်ငန်းပေါင်း ၄၈၁၄၃ ခု ရှိပြီး အဲဒီလုပ်ငန်းတွေမှာ ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်နေတဲ့ အလုပ်သမားပေါင်းက ၉၈၁,၅၈၉ ဦး (၁၀ သိန်းနီးပါး) ရှိနေတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အလုပ်သမားတွေ အတွက် တနေ့လုပ်ခက ၂၀၁၈ ခုနှစ်က ပြဋ္ဌာန်းထားတဲ့ ၄၈၀၀ ကျပ်ပဲ ဖြစ်ပြီး အပိုဆောင်း ထောက်ပံ့ငွေ ၂၀၀၀ ကျပ်နဲ့ စုစုပေါင်း ၆၈၀၀ ကျပ်ပဲ ဖြစ်နေတာပါ။ ၂၀၁၈ ခုနှစ် ငွေလဲနှုန်းအရ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃ ဒေါ်လာ + နဲ့ ဈေးညှိပေးထားတာ ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံတွေနဲ့ ယှဉ်ထိုးကြည့်ရင် အလုပ်သမားတယောက်ရဲ့ တနေ့ အခြေခံလုပ်ခက မလေးရှားမှာ ၁၁.၄၈ ဒေါ်လာနဲ့ အမြင့်ဆုံး၊ ထိုင်းမှာ ၁၀.၈၁ ဒေါ်လာနဲ့ ဒုတိယအမြင့်ဆုံး၊ ဒီနောက်မှာ ကမ္ဘောဒီးယား၊ ဖိလစ်ပိုင်၊ ဗီယက်နမ်တို့က အစဉ်လိုက်ဖြစ်ပြီး ကျနော်တို့နိုင်ငံက ၂.၉၅ ဒေါ်လာနဲ့ အနိမ့်ဆုံးဖြစ်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဒါက နိုင်ငံတကာမှာ ဖော်ပြထားတဲ့ စံနှုန်းတွေပါ။ လက်တွေ့ ငွေလဲနှုန်းနဲ့ တွက်ကြည့်ရင် ၆၈၀၀ ကျပ်ဆိုတာ ၁.၄ ဒေါ်လာလောက်ပဲ ဖြစ်နေတော့တာ တွေ့ရမှာပါ။

ဒါကြောင့်ပဲ အလုပ်သမားတွေဟာ အလုပ်လုပ်နေရင်း ငတ်သေရမလို ဖြစ်လာကြရတယ်။ အချိန်ပိုတွေ ဆင်းပြီး တနေ့ ၁၂ နာရီ၊ ၁၃ နာရီ လုပ်နေရသည့်တိုင် ရတဲ့လုပ်ခက တက်နေတဲ့ ကုန်ဈေးနှုန်းနဲ့ ဘယ်လိုမှ ရပ်တည်လို့ မရတော့ဘူး ဖြစ်နေတယ်။ ဒါကြောင့်ပဲ စကစက ခြိမ်းခြောက်၊ ဖိနှိပ်၊ ကန့်သတ်နေတဲ့အောက်ကနေ “ငတ်ရင်း အသေမခံ၊ တိုက်ရင်းသာ အသေခံမယ်” ဆိုတဲ့ ဇွန် ၆ စိတ်ဓာတ်နဲ့ လုပ်ခလစာတိုးပေးရေးတိုက်ပွဲတွေ မေလနဲ့ ဇွန်လတွေထဲမှာ ဆက်တိုက် ပေါ်ခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။

“မင်းတို့ပေးတဲ့ လုပ်ခလစာ မလောက်ဘူး မလောက်ဘူး”

“Day ကြေး၊ Day ကြေး တိုးပေး တိုးပေး”

“Day ကြေး ၁၂၀၀၀ ချက်ချင်းတိုး၊ ချက်ချင်းတိုး”

မေလ ၁၄ ရက်နေ့မှာ လှိုင်သာယာအနောက်ပိုင်းမြို့နယ် အနော်ရထာစက်မှုဇုန်ရှိ ချန်းရီ (Tsang Yih) ဖိနပ်စက်ရုံက အလုပ်သမား ၆၀၀၀ ကျော်က စတင် တောင်းဆိုလိုက်တဲ့ ကြွေးကြော်သံတွေပါ။ အလုပ်သမားတွေက လုပ်ငန်းခွင်မဆင်းဘဲ စက်ရုံဝန်းအတွင်းမှာပဲ ကြွေးကြော်သံတွေတိုင်ရင်း သပိတ်မှောက်ခဲ့ကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အလုပ်သမားတွေရဲ့ညီညီညွတ်ညွတ်နဲ့ နောက်မဆုတ်တမ်း တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့တာ ၇ ရက် အကြာမှာ စက်ရုံနဲ့ ညှိနှိုင်းမှု အဆင်ပြေသွားပြီး ချန်းရီသပိတ် အောင်ပွဲရခဲ့ပါတယ်။

ဒီတိုက်ပွဲဟာ အခြားစက်ရုံတွေကို တမဟုတ်ချင်း ကူးစက်သွားပြီး စက်ရုံတွေ တရံပြီးတရံ ဆက်တိုက် သပိတ်မှောက်ခဲ့ကြတယ်။ ရွှေပေါက်စက်မှုဇုန်က Myanmar Xiang He အထည်ချုပ်စက်ရုံ၊ ရွှေသံလွင်စက်မှုဇုန်က Myanmar Ju Chuan စက်ရုံ၊ ရွှေလင်ပန်းစက်မှုဇုန်က Tianjin Fashion Milestone အထည်ချုပ်စက်ရုံ၊ ရွှေပြည်သာစက်မှုဇုန်က True Green ကော်စေ့စက်ရုံ၊ ရွှေပြည်သာစက်မှုဇုန်က GTIG (2)အထည်ချုပ်စက်ရုံ၊ GTIT (1)အထည်ချုပ်စက်ရုံ၊ Dishang Fashion (Myanmar) အထည်ချုပ်စက်ရုံ စတဲ့ စက်ရုံတွေရဲ့သပိတ်တွေ ဆက်တိုက် မှောက်ခဲ့ကြတယ်။ အောင်ပွဲတွေလည်း ဆက်တိုက် ရခဲ့ကြပါတယ်။

မေလကုန်မှာ သာဓုကန်စက်မှုဇုန်က Bontech Manufacuring စက်ရုံ အောင်ပွဲရပါတယ်။ ပဲခူးတိုင်း၊ သာယာဝတီမြို့က ဂုံမင်းမြောင်ဟွာရှိန် အထည်ချုပ်စက်ရုံလည်း ဇွန်လဆန်းမှာ အောင်ပွဲရရှိခဲ့ပါတယ်။ အခုထိလည်း လုပ်ခတိုးပေးရေး တိုက်ပွဲတွေ ဆက်တိုက် ဆက်ဖြစ်နေဆဲ ဖြစ်ပါတယ်။

တောင်းဆိုချက်တွေက မှန်ကန်မျှတတာ၊ အလုပ်သမားတွေရဲ့ ညီညီညွတ်ညွတ်နဲ့ နောက်မဆုတ်တမ်း တောင်းဆို တိုက်ပွဲဝင်ကြတာ၊ စကစက အလုပ်ရှင်ဘက်က ပင်းပြီး ဖိနှိပ်ခြိမ်းခြောက်မှုတွေ ခါတိုင်းလို မလုပ်တာ စတဲ့ အချက်တွေက အောင်ပွဲကို အမြန်ရစေခဲ့တာ ဖြစ်မယ်လို့ ယူဆပါတယ်။ စကစက ILO အစည်းအဝေးချိန်မို့ မျှတပြီး သမာသမတ်ရှိတဲ့ အစိုးရ ဒီဇိုင်းမျိုး ဂိုက်ဖမ်းနေရတဲ့ကာလ ဖြစ်နေတာကလည်း အလုပ်သမားတွေအတွက် အချိန်အခါရွေးချယ်မှုဆိုင်ရာ အခွင့်အလမ်း တခု ဖြစ်သွားစေတယ်လို့ ယူဆမိပါတယ်။

ဒီတိုက်ပွဲတွေကနေ အစိုးရပိုင် စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံတွေဆီ၊ Non CDM ဝန်ထမ်းတွေဆီ ကူးလာမှာကိုတော့ စစ်အုပ်စုက အတော် စိုးရိမ်နေပြီလို့ သိရပါတယ်။ ခုထိက သူ့အာဏာကို တိုက်ရိုက်မထိသေးဘူးလို့ ယူဆချင် ယူဆလို့ ရသေးပေမယ့် တနိုင်ငံလုံး စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံနဲ့ Non CDM ဝန်ထမ်းတွေပါ ပါလာပြီဆိုရင်တော့ စစ်အုပ်စုအတွက် သေရေးရှင်ရေး ဖြစ်သွား တော့မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

အခွင့်အရေးဆိုင်ရာတိုက်ပွဲ၊ အကန့်အသတ်တိုက်ပွဲတွေကနေ စစ်အာဏာရှင်စနစ်ဖျက်သိမ်းရေးတိုက်ပွဲ၊ အာဏာ တိုက်ပွဲတွေအထိ ရရှိလာတဲ့အခွင့်အလမ်းတွေကို အမိအရ ဆုပ်ကိုင်တက်လှမ်းကြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ စစ်အာဏာရှင်စနစ်ကို အကုန်အစင် မဖျက်သိမ်းနိုင်သေးသမျှတော့ နောက်နှစ် ၅၀ မှာလည်း အခုလိုပဲ မပြီးဆုံးနိုင်တဲ့ အခြေခံအခွင့်အရေးဆိုင်ရာ တိုက်ပွဲတွေကိုပဲ ထပ်ခါထပ်ခါ တိုက်နေကြရဦးမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ။

တိုက်ပွဲဝင် အလုပ်သမားမျိုးဆက်အသီးသီးတို့အား အလေးအမြတ် ဦးညွှတ်ဂုဏ်ပြုလျက်...

လွန်းနွေငြိမ်း
၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၁၅ ရက်။

ပြဿနာ စုခြင်း

စောဝင်း

ကွယ်လွန်ခဲ့ပြီဖြစ်တဲ့ ရဲဘော်ကြီးတဦးရဲ့ အဘော်ကို သဘောကျလို့ ကိုးကားထားတယ်။ “ပြဿနာဆိုတာ ရှိတယ်၊ ပြဿနာကို ရှာရမယ်၊ ပြဿနာကို ရှာတွေ့မှ ရှင်းလို့ရမယ်၊ ရှာမတွေ့ရင် မရှင်းလင်းနိုင်ရင် ပြဿနာတွေက အမြဲတမ်း ရှုပ်နေမှာပဲ။”

ဒီဆောင်းပါးကိုလည်း ပြဿနာရှာတဲ့အနေနဲ့ မေးခွန်းတွေချည်း စီစဉ်လိုက်တယ်။ ကိုယ့်စိတ်ကြိုက် ကိုယ့်ဖာသာပဲ ဖြေကြပေါ့။ ကျနော်ကိုပဲ ဦးတည်ပြီး ပြန်ဖြေချင်ကြသပ ဆိုရင်တော့ Page ရဲ့ Chatbox မှာ စာဖိုင်နဲ့ ပို့ကြပေါ့။ ပြန်ဆွေးနွေးပေးဖို့ အလိုရှိကြရင် ဆက်သွယ်ရမယ့် နည်းလမ်းပါ ဖော်ပြပြီး ထည့်ရေးပေးပေါ့။ စာဖိုင်နဲ့ ပို့တာဟာ ကာယကံရှင်ရဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လွတ်လပ်ခွင့်အတွက်ပါ။

မေးခွန်းတွေဟာ ဘာသာစကားကို အသုံးပြုထားတာမို့ အဖြေတချို့ဟာ ဝေါဟာရအဓိပ္ပါယ်ကို ခက်ဆစ် ပြန်ဖွင့်ပေးတာလည်း ဖြစ်နိုင်တယ်။ နိုင်ငံရေးအကြောင်းချင်းရာတွေဖြစ်တော့ အတွေးအခေါ်အခြေခံပေါ်က အနက်ကောက် ကြည့်တာမျိုးလည်း ဖြစ်နိုင်တယ်။ ကိစ္စကြီးကြီး မရှိပါဘူး၊ ဉာဏ်စမ်းပဟေဠိလိုမျိုး ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ဆန်းစစ်ပြီးသား ဖြစ်သွားမှာပါ။ ဒါကျနော်ရဲ့ ပြဿနာရှာတဲ့နည်းပဲ။

၁။ ဒီမိုကရေစီဆိုတာ ဘာလဲ?

၂။ စည်းကမ်းပြည့်ဝတဲ့ ဒီမိုကရေစီဆိုတာ ဘယ်လိုဟာမျိုးလဲ?

၃။ အလွန်အကျွံ ဒီမိုကရေစီဆိုတာကို သေသေချာချာ ရှင်းပြနိုင်သလား?

၄။ လူများအောင် စုနိုင်လို့ ကိုယ်က အားကြီးလာရင် အားနည်းတဲ့သူအပေါ် အနိုင်ကျင့်ခွင့်ရှိတယ် ထင်သလား?

၅။ အလုပ်စီမံခန့်ခွဲတဲ့အခါ လွတ်လပ်ခွင့်နဲ့ တန်းတူမှုကို သေသေချာချာ ဖော်ဆောင်နိုင်ဖို့ လိုမှာလား?

၆။ လူနည်းစုဆိုတာ ဘာလဲ?

၇။ လူမျိုးတွေရဲ့ တန်းတူခွင့် ဆိုတာနဲ့ ပတ်သက်ရင် ဘာပြောချင်တာ ရှိသလဲ?

၈။ ပြည်ထောင်စုတို့ ခွဲထွက်ခွင့်တို့နဲ့ ပတ်သက်ရင် ဝါကျ ၅ ကြောင်းစီလောက်နဲ့ ပြောပြနိုင်လား?

၉။ နိုင်ငံတော်အစိုးရနဲ့ တော်လှန်ရေး ဆိုတဲ့ စာအုပ်က ကိုယ့်ကို ဘာသတင်းစကား ပေးသလဲ?

၁၀။ ပါတီဆိုတာနဲ့ ကုမ္ပဏီဆိုတာ ဘယ်လောက် တူပြီး ဘယ်လောက် ကွာသလဲ?

- ၁၁။ စည်းကမ်း ဆိုတာကို ဘယ်လို အောက်မေ့သလဲ?
- ၁၂။ အရေးယူတယ်၊ ဝေဖန်တယ်၊ အပစ်ပေးတယ် ဆိုတာတွေက အတူတူလား_မတူဘူးလား?
- ၁၃။ ဆုပေး၊ ဒဏ်ပေးစနစ်ဆိုတာ ကြားဖူးလား? ဘယ်လို နားလည်ထားလဲ?
- ၁၄။ ပုဂ္ဂလိကစီးပွားရေးစနစ်နဲ့ တဦးချင်းဝါဒအတွေးအခေါ်က ပုဂ္ဂလိကအခွင့်အရေးနဲ့ ပုဂ္ဂလိကအကျိုးစီးပွားကို အာမခံနိုင်သလား?
- ၁၅။ စစ်အုပ်ချုပ်ရေးလက်အောက်က လွတ်ဖို့ဆိုရင် စစ်အုပ်ချုပ်ရေးရဲ့လမ်းညွှန်မှုကို နာခံရမလား?
- ၁၆။ စစ်နိုင်တာနဲ့ တော်လှန်စစ် အောင်မြင်တာကို တူတယ်ထင်လား၊ မတူဘူးထင်လား?
- ၁၇။ လူမှုတရားမျှတမှု ဆိုတာကို ကြိုက်လား၊ မကြိုက်ဘူးလား?
- ၁၈။ ကိုယ့်အတွေးအခေါ်ကို ကိုယ်တည်ဆောက်၊ ကိုယ့်ထည့်ဝင်မှုကို ကိုယ်တောင်းဆို၊ ကိုယ့်တိုက်ပွဲကို ကိုယ်ပိုင်း ဖြတ် ဆိုတဲ့ စကားဟာ ဘာတွေကို ပြောတာလဲ?
- ၁၉။ ဆရာဒဂုန်တာရာ၊ ဆရာမြသန်းတင့်၊ ဆရာဗန်းမော်တင်အောင်၊ ဆရာချစ် (သခင်ချစ်လို့လည်း ခေါ်) တို့ဟာ တယောက်နဲ့တယောက် တူကြသလား?
- ၂၀။ လူတန်းစားဖျက်သိမ်းရေးတိုက်ပွဲ ဆိုတာဟာ ခေတ်မရှိတော့ပါဘူးလို့ ဆိုရင် ဘာပြန်ပြောချင်သလဲ? (ဝါကျ ၅ ကြောင်းထက် ပိုဖြေဖို့ မလိုပါ။)

ဟုတ်ကဲ့၊ ဖတ်တဲ့သူအနေနဲ့ စိတ်ဝင်စားတယ်ဆိုရင် ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။ တခြားမိတ်ဆွေတဦးဆီက ကြားဖူးခဲ့တဲ့ အရွှန်းဖောက်စကားလေးနဲ့ ပြဿနာရှာမှုကို အဆုံးသတ်ပါမယ်။

“ခေါင်း (ဂေါင်း) သုံးပါဆိုရင် ကျွမ်း (ရွမ်း) ချည်း လှိမ့်ထိုးတယ်”၊ “စာဖတ်ပါလို့ ပြောရင် အရပ်တွေချည်း လိုက်ကြည့်တယ်” တဲ့။ ။

စောဝင်း

လူနည်းစု၊ ခပ်မှန်သော ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်နှင့် တော်လှန်ရေး

**ဒေါ်နင်းနင်းဗွေ (တွဲပက်အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး၊
လူ့ဘောင်သစ်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ - DPNS)
Akha Federal Union စကားဝိုင်း
ဆွေးနွေးပွဲ (၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ မေလ၊ ၂၅ ရက်)**

မေး။ ။ ဆရာမတို့ပါတီက အာဏာသိမ်းမှုကို ကန့်ကွက်ကြောင်းနဲ့ ဆန့်ကျင်ကြောင်းကို ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခဲ့တဲ့ ဦးဆုံးသော ပါတီတခုအနေနဲ့ တော်လှန်ရေးရဲ့ မျှော်မှန်းချက်နဲ့ လက်ရှိမြေပြင်မှာ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ အခြေအနေတွေကို ဆွေးနွေးပေးပါ။

ဖြေ။ ။ ပထမဦးဆုံးပြောရရင်တော့ ၂၀၂၁၊ ဖေဖော်ဝါရီ ၁ ရက်နေ့ စစ်တပ်က အာဏာသိမ်းတဲ့နေ့မှာပဲ ကျမတို့က အာဏာသိမ်းတာကို လက်မခံနိုင်ကြောင်းကို သဘောထား ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါတယ်။ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ အခင်းအကျင်းမှာ အချင်းချင်း အပြန်အလှန် ဆွေးနွေးကြပြီး အဖြေရှာဖို့လည်း တိုက်တွန်းခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီစစ်အုပ်စုက သိမ်းကိုသိမ်းမယ်ဆိုတဲ့ စဉ်းစားချက်နဲ့ အာဏာသိမ်းခဲ့တာ ဖြစ်တယ်။ သူတို့မှာ ဒီပဋိပက္ခကို အဆင်ပြေအောင် ပြေလည်အောင် ဆောင်ရွက်လိုတဲ့စိတ်ဆန္ဒ လုံးဝ မရှိတာကို ကျမတို့ တွေ့ရတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့လည်း ဒီအာဏာသိမ်းတဲ့ကိစ္စကို ရောက်တဲ့နေရာ ကျတဲ့အခန်းကဏ္ဍကနေ ဝိုင်းဝန်း ဆန့်ကျင်ကြဖို့၊ တော်လှန်ကြဖို့၊ ပါဝင်ကြဖို့ဆိုတဲ့ ကြေညာချက်ကို ဖေဖော်ဝါရီ ၄ ရက်နေ့မှာ ပါတီဝင်ထုတရပ်လုံး အတွက် စာထုတ်ပြန်ခဲ့တယ်။ အဲ့နောက်ပိုင်းမှာဆိုရင်လည်း တောက်လျှောက် တော်လှန်ရေးထဲမှာ ပါဝင်ခဲ့ကြတယ်။

နိုင်ငံရေးပါတီတွေကို မှတ်ပုံတင်ဖို့ ဖိတ်ခေါ်တဲ့အချိန် မတိုင်ခင်မှာလည်း အစည်းအဝေးတွေ ကျမတို့ကို ဖိတ်တယ်။ အဲ့မတိုင်ခင်မှာလည်း စကစမှာ ပါဝင်ဖို့ဆိုပြီးတော့ ကျမတို့ကို ဖိတ်တယ်။ ဒါပေမယ့် ကျမတို့က ဘယ်ဖိတ်ခေါ်မှုကိုမှ လက်မခံခဲ့ဘူး။ ကျမတို့က စစ်အာဏာသိမ်းမှုကို လက်မခံနိုင်ဘူး။ ဒီမိုကရေစီအခင်းအကျင်းကို ရိုက်ချိုးပစ်တဲ့ကိစ္စမို့လို့ ဒါကို လုံးဝ လက်မခံနိုင်ဘူး ဆိုပြီးတော့ ပြောင်ပဲ အတိအလင်း ငြင်းဆိုခဲ့ပါတယ်။ နိုင်ငံရေးပါတီတွေ မှတ်ပုံတင်ကြတဲ့ အချိန်ကျတော့လည်း ကျမတို့ပါတီက မှတ်ပုံတင်ခြင်းမပြုတဲ့အတွက်ကြောင့် တရားဝင်နိုင်ငံရေးပါတီအဖြစ်ကနေ ဖျက်သိမ်းခြင်းခံခဲ့ရတယ်။ အဲ့ဒီ မတိုင်ခင်မှာကတည်းက ကျမနဲ့ ပါတီခေါင်းဆောင်တချို့ကလည်း ပုဒ်မတွေအတပ်ခံရပြီးတော့ လိုက်လံဖမ်းဆီးခြင်းကို ခံရတယ်။ အဲ့လို အခြေအနေမျိုးတွေ ကြုံခဲ့ရပါတယ်။

၂၀၂၁ နွေဦးတော်လှန်ရေးစခါစမှာ ကျမတို့အားလုံး ငြိမ်းငြိမ်းချမ်းချမ်းနဲ့ ဆန္ဒပြခဲ့ကြတယ်။ အဲလိုအခြေအနေမျိုးမှာ ခေတ်ကိုပြောင်းဖို့ ခေါင်းကိုပစ်ဆိုပြီးတော့ တဘောင်လိုလို အတိတ်လိုလိုနဲ့ ကျမတို့ပြည်သူတွေကို ခေါင်းကိုပစ်ပြီး ရက်ရက် စက်စက် ပစ်ခတ်သတ်ဖြတ်ခြင်း ခံရတဲ့အတွက်ကြောင့် ငြိမ်းချမ်းတဲ့ ဆန္ဒဖော်ထုတ်မှုကနေ မလွဲသာမရှောင်သာဘဲ လက်နက် ကိုင်တော်လှန်ရေးအသွင် ခုခံစစ်အသွင် ဖြစ်လာခဲ့ရတယ်။ အခုကတော့ ခုခံစစ်ထက် အဆင့်မြင့်သွားပြီ၊ တော်လှန်စစ် ဖြစ်သွားပြီ။

တော်လှန်ရေးမျှော်မှန်းချက်နဲ့ လက်တွေ့အခြေအနေ ဘယ်လိုတွေရှိသလဲလို့ သုံးသပ်ပေးပါဦးလို့ ပြောတဲ့အခါမှာ ကျမအမြင်အရဆိုရင် ၂၀၀၈ အပြီးအပိုင်ဖျက်သိမ်းရေး၊ စစ်အာဏာရှင်စနစ်အပါအဝင် အာဏာရှင်စနစ်မှန်သမျှ အမြစ်ဖြတ် ချေမှုန်းရေးနဲ့ ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီပြည်ထောင်စု တည်ဆောက်ရေးဆိုတဲ့ နွေဦးတော်လှန်ရေးရဲ့ မျှော်မှန်းချက်တွေက အခု အချိန်ထိလည်း ခိုင်မြဲနေဆဲပဲ ဆုပ်ကိုင်ထားနိုင်ဆဲပဲဖြစ်တယ်။ အဲဒီ မျှော်မှန်းချက်တွေအတိုင်းပဲ ဆောင်ရွက်နေဆဲ ဖြစ်တယ်။ နဂိုကတည်းက ငြိမ်းငြိမ်းချမ်းချမ်း ဆန္ဒပြရာကနေပြီးတော့ အခြေအနေတွေက တွန်းပို့လို့ လက်နက်စွဲကိုင်ပြီး တော်လှန်ကြ ရတဲ့ အခြေအနေကို ကူးပြောင်းလာရတဲ့အချိန်မှာ ကျမတို့ကြားထဲမှာ လိုအပ်ချက်တွေ ရှိနေကြတာတော့ အမှန်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ လွဲချော်တာတွေ ရှိတယ်၊ မှားယွင်းတာတွေ ရှိတယ်။ ဒါကိုတော့ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ဝန်ခံကြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျမတို့က လွဲတာ ကို မလွဲဘူး။ လိုတာကို မလိုဘူးလို့ အတင်းကာရာ ငြင်းဆန်နေမယ့်အစား ကိုယ် ဘာလွဲသလဲ၊ ကိုယ် ဘာလိုအပ်နေသလဲ။ ကိုယ်က ဒီတော်လှန်ရေးရဲ့အကျိုးစီးပွားကို ဘာတွေများ ထိပါးအောင် လုပ်မိသလို့ ဖြစ်နေလဲ ဆိုတဲ့ကိစ္စတွေကိုတော့ ကိုယ် ကိုယ်တိုင်ရော တခြားသူတွေကိုရော ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း အပြန်အလှန် အပြုသဘောဆောင် ထောက်ပြဝေဖန်ပြီးတော့ ပြင်ဆင် ပြုပြင် ပြောင်းလဲကြမှာဖြစ်တယ်လို့ မြင်ပါတယ်။

ဒီတော်လှန်ရေးကို ဆင်နွှဲတဲ့အခါမှာ အရင်ကထက်စာရင် အများကြီး ခရီးရောက်လာပြီဆိုတာ တွေ့ရတယ်။ ကျမတို့မှာ ဆုံးရှုံးမှုတွေ အများကြီးရှိတယ်။ ကျဆုံးသူတွေ ရှိခဲ့တယ်။ လိုအပ်တာတွေလည်း ရှိခဲ့တယ်။ သို့သော်လည်းပဲ ကျမတို့တော်လှန် ရေးစခါစတုန်းက မီးကျိုးမောင်းပျက်တွေနဲ့၊ တူမီးသေနတ်တွေနဲ့၊ ဂက်စ်ပိုက်သေနတ်တွေနဲ့ တော်လှန်ခဲ့ကြနေရာကနေ ကျမ တို့ဆီမှာ ခေတ်မီလက်နက်တွေ ရှိလာတယ်။ တော်လှန်ရေးရန်ပုံငွေနဲ့ ဝယ်တာရော၊ စစ်အုပ်စုရဲ့ စစ်စခန်းတွေကနေ သိမ်းပိုက် ရာကနေ ရရှိတာရော ကျမတို့ဆီမှာ ခေတ်မီလက်နက်တွေ အတော်အသင့် ရှိလာပြီ။ စစ်ရေးနဲ့ဆိုင်တဲ့ နည်းပညာတွေလည်း တော်တော်များများ ရှိလာပြီ။ ဒီထက်ပိုပြီးတော့ အရေးကြီးတဲ့အချက်ကတော့ စစ်အုပ်စုကို ချက်ချမှ ဖြစ်မယ်၊ နိုင်ငံရေး နယ်ပယ်မှာ မရှိမှဖြစ်မယ် ဆိုတဲ့စိတ်ထား၊ တော်လှန်ရေးသတ္တိ၊ တော်လှန်ရေးခွဲ အဲဒါက ကျမတို့ဆီမှာ ခိုင်ခိုင်မာမာ ရှိနေတယ်။ ဒါ အင်မတန်အရေးကြီးတဲ့ကိစ္စလို့ ထင်ပါတယ်။ ကျမတို့အချင်းချင်းကြားထဲမှာ မတူညီမှုတွေ ရှိကောင်းရှိနိုင်ပါတယ်။ နိုင်ငံ တလွှားမှာ ရှိကြတဲ့သူတွေက နေရာဒေသ၊ ပြောဆိုတဲ့စကား၊ စားသောက်နေထိုင်ပုံ၊ ရေခံမြေခံ တောတောင်သဘာဝတွေ ကွာခြားသော်လည်း ကျမတို့ကြားထဲမှာရှိတဲ့ ဘုံရည်မှန်းချက်ကတော့ တူတယ်။ အဲဒီဘုံရည်မှန်းချက်ကို ရောက်ဖို့အတွက် အတူတူ တိုက်ခိုက်ကြ၊ တော်လှန်ကြရာမှာ အကြောင်းကြောင်းကြောင့် ကွာခြားမှုတွေ အများကြီးရှိနိုင်တယ်။ အဲဒီ ကွာခြားမှု တွေကိုလည်း ကျမတို့ကြားထဲမှာ တတ်နိုင်သမျှ ကျဉ်းမြောင်းသွားအောင်၊ နည်းပါးသွားအောင် ကြိုးစားဆောင်ရွက်နေကြတယ် ဆိုတာ တွေ့တယ်။ လွဲနေတာလည်း မလွဲအောင် အချင်းချင်း ထောက်ပြကြတယ်၊ ဝေဖန်ကြတယ်။ အချို့ လွဲမြဲလွဲသေးတယ်။ တချို့ ခေါင်းမာမာနဲ့ အလွဲကို လက်မခံဘူး။ ဒါမျိုးလည်း တွေ့ရတယ်။ ကျမအနေနဲ့ သုံးသပ်ရမယ်ဆိုရင် ဒါတွေက သဘာဝ ကျတယ်လို့ ထင်တယ်။ သို့သော်လည်းပဲ ဒါမျိုးကို ကြာကြာတော့ လုပ်လို့မရဘူး။ တော်လှန်ရေးကို အနှောက်အယှက် ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ ကိစ္စဆိုရင် ဒါတွေကို သေချာ ပြုပြင်ပြင်ဆင်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ စစ်အာဏာရှင်က လက်နက်အားကိုးပြီးတော့ ပြည်သူတွေအပေါ် ဖိနှိပ်တာကို မကြိုက်တဲ့အတွက်ကြောင့် တော်လှန်တွန်းကန်ကြတာ ဖြစ်တယ်။ ဒီစစ်အာဏာရှင်စနစ်ကို တွန်းလှန်ရင်းနဲ့ပဲ ကျမတို့မှာ အလားတူပုံသဏ္ဌန်တွေ ဖြစ်လာဖို့တော့ အများကြီးလိုတယ်။ ဒါတွေ မဖြစ်ဖို့၊ ဖြစ်နေတဲ့ဒေသတွေမှာ ထိန်းညှိနိုင်ဖို့ ကြိုးစားဆောင်ရွက်နေတာလည်း တွေ့ရတယ်။

ပြည်သူလူထုနဲ့ တော်လှန်ရေးတပ်ဖွဲ့တွေ ကြားထဲမှာရှိတဲ့ စစ်အာဏာရှင်စနစ် အမြစ်ပြတ်ချေမှုန်းရေးဆိုတဲ့ စိတ်ဓာတ် က အခုချိန်ထိ ပြောင်းလဲသွားတာ မရှိဘူး။ ခိုင်မြဲနေဆဲပဲ ဖြစ်တယ်။ ဆက်လက်ပြီးတော့ တွန်းလှန်နေဆဲပဲ ဖြစ်တယ်။ နောက်တခုက သံတမန်ရေးမှာဆိုရင် အရင်တုန်းက ကျမတို့ကို အာဆီယံကနေပြီး အတင်းဖိအားပေးတဲ့ကိစ္စတွေ ရှိခဲ့ပေမယ့် အခု လေသံပြောင်းလာတယ်။ ဟိုတလောကပဲ မလေးမှာ မြန်မာနိုင်ငံက စတိတ်ဟိုဒါတွေခေါ် ပြီးတော့ မြန်မာအရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဆွေးနွေးကြတယ်။ Myanmar own, Myanmar led မြန်မာ့အရေးကို မြန်မာကိုယ်တိုင်က ဦးဆောင်ပြီးတော့ စီမံခန့်ခွဲဖို့ဆိုတာမျိုး လေသံပြောင်းလာတာ တွေ့ရတယ်။ သူတို့တကယ် သဘောပေါက်လား မပေါက်လားတော့ မပြောတတ် ပေမယ့် သံခင်းတမန်ခင်းက နည်းနည်းတော့ ချိန်းလာတယ်ဆိုတာ တွေ့ရတယ်။ ဒါပေမယ့် တရုတ်ရဲ့ဖိအားကတော့ အခုချိန် အထိ များနေဆဲပဲ ဖြစ်တယ်။ အိန္ဒိယကတော့ သူ့ရဲ့အကျိုးစီးပွားအတွက် အာဏာရနေတဲ့အုပ်စုလို့ သူတို့ယူဆတဲ့ အုပ်စုနဲ့ ဆက်စပ်နေတဲ့ဟာမျိုးတော့ တွေ့ရတယ်။

ချုပ်ပြောရရင်တော့ လူထုရဲ့အင်အား၊ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးရဲ့အင်အား၊ သံတမန်ရေးတိုက်ပွဲရဲ့အင်အားနဲ့ တော်လှန်ရေးက ရှေ့ကို ပိုပြီး ရောက်နေပြီဆိုတာ တွေ့ရတယ်။ အားနည်းချက်၊ ချို့ယွင်းချက်တွေကို ပြင်ရင်းဆင်ရင်းနဲ့ပဲ ရှေ့ကိုတက်လှမ်းနေကြတဲ့ အခြေအနေဖြစ်တယ် ဆိုတဲ့အကြောင်းကို ပြောချင်ပါတယ်။

(ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်)

ဒီမိုကရေစီလေ့လာရေးဂျာနယ်
အမှတ်(၂) (၂၀၀၇ခုနှစ်၊ မတ်လ)

(၂)

မြန်မာနိုင်ငံပြည်တွင်းရေးအခြေအနေအပေါ်နိုင်ငံတကာတုန့်ပြန်မှုများ

နိုင်ငံရေးအကြံပြုလျှင် ယနေ့မြန်မာနိုင်ငံတွင် သော့ချက်ကိစ္စ နှစ်ခုရှိသည်။ ၎င်းတို့မှာ ဒီမိုကရေစီ ပြန်လည် ထူထောင်ရေးနှင့် လူမျိုးစုများ၏ နိုင်ငံရေးအခွင့်အရေး ပြဿနာများ ဖြေရှင်းရေး ဖြစ်သည်။

၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် စစ်တပ်က ဒီမိုကရေစီလိုလားသော ဆန္ဒပြသူများကို ထောင်နှင့်ချီ၍ ပစ်သတ်ခဲ့သည်။ အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (NLD)က ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် အပြတ်အသတ် အနိုင်ရခဲ့သော်လည်း စစ်တပ်က ရလဒ်များကို လက်ခံဖို့ ငြင်းဆန်ခဲ့ပြီး နိုင်ငံရေးပါတီအားလုံးကို ပိတ်ပင်ကာ ၎င်းတို့၏ ခေါင်းဆောင်များကို အကျဉ်းချ ပစ်ခဲ့ သည်။ ထိုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေ ညီလာခံက အနိုင်ရသူများလက်သို့ အာဏာလွှဲအပ်ရန် တောင်းဆိုခဲ့သည်။ တိုင်းပြည်၏ လူ့အခွင့်အရေး အခြေအနေကိုလည်း ပြစ်တင်ဝေဖန်ခဲ့သည်။

လိပ်ခဲတင်းလင်းအခြေအနေကို ကျော်လွှာနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းချက်အဖြစ် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ လူ့အခွင့်အရေးကော်မရှင်က ၁၉၉၂ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ အထူးစုံစမ်းရေးအရာရှိတဦး ခန့်အပ်ခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း ပထမဆုံး ခန့်အပ်ခံရသူမှာ အောင်မြင်မှု အနည်းအကျဉ်းသာရခဲ့ပြီး ဒုတိယခန့်အပ်ခံရသည့် ‘မစ္စတာ ရော့ဂျ် ဆူမားလာလား’သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် တကြိမ်မှ ဝင်ခွင့်မရရှိခဲ့ပေ။

၁၉၉၄ ခုနှစ် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂဆုံးဖြတ်ချက်များက မြန်မာနိုင်ငံတွင် NLD၊ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများနှင့် စစ်တပ်တို့ အကြား ဆွေးနွေးရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး ကြိုးပမ်းချက်များအပေါ်စတင် အာရုံစိုက်လာခဲ့သည်။ ၁၉၉၅ ခုနှစ်တွင် ဒေါ်အောင်ဆန်း စုကြည် လွှတ်မြောက်ခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က အကောင်းဘက်သို့ နိုင်ငံရေးတိုးတက်မှု လက္ခဏာအချို့ ရှိခဲ့သော်လည်း ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင် သူမမှာ အကျယ်ချုပ် ထပ်မံ ကျခံရပြန်သည်။ ၂၀၀၀ ခုနှစ်တွင် တတိယမြောက် အထူးစုံစမ်းရေးအရာရှိ 'မစ္စတာ ပါလို ပင်နဲရီး'ကို တိုင်းပြည်တွင်းသို့ ဝင်ခွင့်ပြုခဲ့သည်။ စစ်အစိုးရက အမျိုးသားလူ့အခွင့်အရေးကော်မတီကိုလည်း တည်ထောင် ခဲ့သည်။ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂက ဤကိစ္စကို အပြုသဘောလက္ခဏာတခုအဖြစ် ရှုမြင်ခဲ့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ အင်အားစုများအကြား စေ့စပ်ဆွေးနွေးရေးကို ပြေလည်ချောမွေ့စေရန် အတွင်းရေးမှူးချုပ်က 'မစ္စတာ ရာဇာလီအီစမိုင်'ကို ၎င်း၏ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ အထူးသံတမန်အဖြစ် ခန့်အပ်ခဲ့သည်။ ၎င်းသည် အစိုးရ၊ ဒေါ်အောင်ဆန်း စုကြည်နှင့် လူမျိုးစုအင်အားစုများအား ၂၀၀၀ ခုနှစ် ဇူလိုင်တွင် တွေ့ဆုံခဲ့သည်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် စစ်အစိုးရအကြား လျှို့ဝှက်ဆွေးနွေးပွဲများ ပြုလုပ်ခဲ့ကြောင်း ၂၀၀၁ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် သတင်းထွက်လာခဲ့သည်။ ဤသို့ဖြင့် နိုင်ငံတကာ အသိုင်းအဝိုင်းထဲတွင် နိုင်ငံရေးအရ ရှေ့မတိုးနောက်မဆုတ် အနေအထားမှာ နောက်ဆုံးတွင် လွန်မြောက်တော့မည်ဟု မျှော်လင့်ချက်တစုံတရာ ပေါ်လာခဲ့သည်။

၂၀၀၂ ခုနှစ်တွင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် နေအိမ်အကျယ်ချုပ်မှ လွတ်မြောက်လာခဲ့သည်။ စစ်အစိုးရက နိုင်ငံတကာ NGOs အချို့ကို မြန်မာနိုင်ငံတွင် အခြေချရန် ခွင့်ပြုခဲ့သည်။ နိုင်ငံရေးနှင့်လူမှုရေးလုပ်ကွက်များ ပေါ်လာရေး မျှော်လင့်ချက် တိုးလာသည်။ NLD က နိုင်ငံအနှံ့တွင် နိုင်ငံရေးအရ စည်းရုံးရေး ခရီးဆန်ခဲ့သည်။ ပြည်သူလူထုက ၎င်းတို့၏ ထောက်ခံ အားပေးမှုကို ထပ်လောင်းပြသကြသည့်အခါ စစ်အစိုးရသည် ၎င်းတို့အနာဂတ်အတွက် စိုးရိမ်ထိတ်လန့်လာသည်။ ၂၀၀၃ ခုနှစ်၊ မေလတွင် အထက်မြန်မာနိုင်ငံ၌ NLD ခရီးလှည့်လည်နေစဉ် NLD ၏ ယာဉ်တန်းကို စစ်အစိုးရနောက်ခံပြုပေးထားသည့် လူရမ်းကားတအုပ်က ညအချိန်၌ ရက်ရက်စက်စက် တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ ဤကိစ္စအပေါ် အထူးစုံစမ်းရေးအရာရှိ အထူးသံတမန်၊ နိုင်ငံတကာ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်အဖွဲ့၊ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေညီလာခံ (၂၀၀၃/၂၀၀၄) တို့က လွတ်လပ်သည့် စုံစမ်း စစ်ဆေးမှုပြုလုပ်ရန် တောင်းဆိုခဲ့ကြသည်။ စစ်အစိုးရက ပယ်ချခဲ့သည်။

ယင်းပြဿနာကို လုံခြုံရေးကောင်စီက ကိုင်တွယ်ရန် မြန်မာ့ဒီမိုကရေစီရေးလှုပ်ရှားမှုက နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်းကို ပန်ကြားခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံအပေါ် မည်သည့် စုပေါင်းတုံ့ပြန်မှုမှ မရှိခဲ့ပေ။ နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်း တစိတ်တပိုင်းမှာ မည်သည့် တုံ့ပြန်မှုမှ မရှိခဲ့ပေ။ နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်း တစိတ်တပိုင်းမှာ စစ်အုပ်စု၏ အခါအားလျော်စွာ အပြုသဘောလုပ်ရပ်များ၏ ဖြားယောင်းမှုအောက် ရောက်သွားသည်။ ၂၀၀၃ ခုနှစ်နောက်ပိုင်းတွင် စစ်အစိုးရက ၎င်း၏ “စည်းကမ်းရှိသော ဒီမိုကရေစီ”သို့ လမ်းပြမြေပုံကို အဆိုပြုခဲ့ပြီး ၁၉၉၆ ခုနှစ်ကတည်းက “ရပ်နားနေ”ခဲ့သော အမျိုးသား ညီလာခံကို ပြန်လည် ကျင်းပခဲ့သည်။ ယင်းလမ်းပြမြေပုံ၌ အချိန်ဇယားမပါဘဲ အမျိုးသားညီလာခံ၌ ပါဝင်သူများမှာလည်း အစိုးရက စိတ်ကြိုက်ရွေးထားသူများဖြစ်ပြီး NLD ကို ဖယ်ထုတ်ထားသော်လည်း တရုတ်၊ အိန္ဒိယ၊ ထိုင်း၊ မလေးရှား၊ အင်ဒိုနီးရှားနှင့် ဥရောပတိုင်းပြည်အချို့ကပင်လျှင် အပြဘက် ခြေလှမ်းတလှမ်းအဖြစ် ချီမြှောက်ခဲ့ကြသည်။

၂၀၀၄ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ်၏ မြန်မာနိုင်ငံ လူ့အခွင့်အရေးအခြေအနေ အစီရင်ခံစာ၌ “ဒေသတွင်းနိုင်ငံများ၊ အထူးသဖြင့် အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများ အသင်းဝင်တို့အနေဖြင့် နိုင်ငံတော် အေးချမ်းသာယာရေး နှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီကို ဦးဆောင်အကြံပေးတိုက်တွန်းပြီး” အောက်ပါခြေလှမ်းများ ဆောင်ရွက်စေရန် ပန်ကြားထားသည်။ ယင်းတို့မှာ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်အပေါ် ကန့်သတ်ချုပ်ချယ်မှုများ ဖယ်ရှားပေးရန်၊ NLD နှင့် လေးနက်သောဆွေးနွေးမှု စတင်ရန်နှင့် အမျိုးသားညီလာခံလုပ်ငန်းကို အားလုံးပါဝင်မှုရှိပြီး ပွင့်လင်းစွာလုပ်ရေး အာမခံမည့် လိုအပ်သော ခြေလှမ်းများ လှမ်းရန်တို့ ဖြစ်သည်။ ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ်က ၎င်း၏အထူးသံတမန် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပြန်လာနိုင်မည့် ‘အဆင်ပြေ သည့်’ အချိန်ကို အစိုးရက မစီစဉ်နိုင်မှုအပေါ် အားမလိုအားမရဖြစ်မှုကိုလည်း ထုတ်ဖော်ပြောခဲ့သည်။ “ဤအခြေအနေများအရ မြန်မာနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂနှင့် ဖြစ်နိုင်သမျှ အမြင့်ဆုံးအတိုင်းအတာအထိ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု မရှိကြောင်း ကောက်ချက်ချရန်သာ ရှိတော့သည်။ ယင်း၏ အကျိုးဆက်အဖြစ် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂက ကြားဝင်ပြီး ပြေလည်အောင် ဆောင် ရွက်မှုများမှာ ထိုက်သင့်သလောက် အကျိုးမရှိခဲ့” ဟုကြေညာခဲ့သည်။

ဤလမ်းကြောင်းသည် အောင်မြင်မှုမရှိကြောင်း သက်သေထင်ရှားရှိနေသော်လည်း ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂက ယခင်လမ်း အတိုင်းသာ အတိုင်းအတာတခုအထိ ဆက်လျှောက်ခဲ့သည်။ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအထူးသံတမန်နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု မပြု ခြင်းအပေါ် မခံမရပ်နိုင် ဖြစ်လာသည့်အခါ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ်က ၎င်း၏ လက်ထောက်အတွင်းရေးမှူးချုပ် ဂမ်ဘာရီကို ၂၀၀၆ ခုနှစ်၊ မေလတွင် မြန်မာနိုင်ငံသို့ စေလွှတ်ခဲ့သည်။ မစ္စတာဂမ်ဘာရီသည် စစ်အစိုးရပိုင်းရော ဒေါ်အောင်ဆန်း စုကြည်ကိုပါ ထူးထူးခြားခြား တွေ့ဆုံနိုင်ခဲ့သော်လည်း ဓာတ်ပုံတွဲရိုက်ရန်သာ ဖြစ်ပုံရသည်။

၉၉
ပစ္စတာဂမ်ဘာရီသည် စစ်အစိုးရပိုင်းဥပဒေ
ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကိုပါ
ထူးထူးခြားခြားတွေ့ဆုံနိုင်ခဲ့သော်လည်း
ဝါတ်ပုံတွဲရိုက်ရန်သာ ဖြစ်ပုံရသည်။
၉၉

ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် ပစ္စတာဂမ်ဘာရီတို့ ယခင်တွေ့ဆုံခဲ့စဉ်က

ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂနှင့် စစ်အစိုးရအကြား အပြန်အလှန်ဆက်ဆံမှုများ၏ သံသရာလည်ပုံသဘာဝကို သံသရာအသစ် တပတ်ပြန်စတိုင်း မေ့ပျောက်သွားကြပုံ ရှိသည်။ သို့သော် ဤနေရာ၌ အဆိုပါ ထပ်ပြန်တလဲ သံသရာများအနက် တခုကို တင်ပြလိုသည်။ ၁၉၉၂ ခုနှစ် အထွေထွေညီလာခံဆုံးဖြတ်ချက်(၄၇/၁၄၄) က စစ်အစိုးရကို ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်အား ပြန်လွှတ်ပေးရန် တောင်းဆိုပြီး ရိုဟင်ဂျာမူဆလင်ဒုက္ခသည် (၂၆၅,၀၀၀) ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံထဲ အစုလိုက်အပြုံလိုက် ထွက်လာခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ အေဂျင်စီများနှင့် ပူပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် တိုက်တွန်းခဲ့သည်။ (၁၄) နှစ်အကြာ ၂၀၀၆ ခုနှစ်၊ မေလ ၂၆ ရက်နေ့တွင် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ် ကိုဖီအာနန်က ဘန်ကောက်မြို့သို့ အလည်အပတ် ရောက်ခိုက် အလားတူပန်ကြားမှုမျိုး ထပ်လုပ်ခဲ့သည်။ “ ဒီမိုကရေစီဖြစ်စဉ်နှင့် ပြန်လည်သင့်မြတ်ရေးဖြစ်စဉ်တို့ တကယ်တမ်း အောင်မြင်ဖို့ဆိုလျှင် အားလုံးလွှမ်းခြုံ ပါဝင်နိုင်ရမည်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏အခန်းကဏ္ဍ ပါဝင်ရမည်။ သို့ဖြစ်၍ ဗိုလ်ချုပ် ကြီးသန်းရွှေအနေဖြင့် မှန်ကန်သည့်လုပ်ရပ် လုပ်ရန် ကျနော် မျှော်လင့်နေသည်” ဟု ပြောခဲ့သည်။ နောက်တနေ့တွင် စစ်အစိုးရ က ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ တကိုယ်တော်အကျယ်ချုပ်ဘဝကို နောက်ထပ်တနှစ် သက်တမ်း ထပ်တိုးပစ်ခဲ့သည်။ “ဒါဟာ နိုင်ငံတကာ ပြဿနာမဟုတ်ပါဘူး။ ပြည်တွင်းပြဿနာ သက်သက်ပါ” ဟု နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဉာဏ်ဝင်း၏ ရှင်းလင်းချက်မှာ လွန်ခဲ့သည့်ဆယ့်လေးနှစ်က စစ်အစိုးရက ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂသို့ ပေးခဲ့သော တုန့်ပြန်မှုဖြစ်သည့် “ကျနော်တို့၏ ရှည်ကြာသည့် ဂုဏ်ယူဖွယ်သမိုင်းကြောင်းတွင် ကျနော်တို့ပြည်သူများက ပြင်ပဖိအားကို အလျှော့ပေးခဲ့ရမှု မည်သည့်အခါမှ မရှိခဲ့ဖူးပေ” ဆိုသည်ကို ပဲ့တင်ထပ်ခြင်း ဖြစ်သည်။

(ဆက်လက် ဖော်ပြပါမည်။)

လူမျိုးရေး ခုံစာ ဘာလဲ
လူမျိုးကြီး ခုံစာ ဘာလဲ
ဦးအောင်ဆန်း

(၁၉၄၇ ခု၊ မေလ ၁၉ ရက်နေ့ ဂျူဗလီဟော ဖဆပလ ပဏာမ ပြင်ဆင်မှု ညီလာခံတွင် ပြောခဲ့သော မိန့်ခွန်းမှ)

ဒီနေရာမှာ လူမျိုးရေးကိစ္စကို ကျနော် ဆွေးနွေးလိုတယ်။ အင်္ဂလိပ်လိုမှာ (Nation or Nationality, Race, Tribe) အစရှိသည်အားဖြင့် လူမျိုးရေးတွေကို အသီးသီး ခေါ်ထားတာရှိတယ်။ (Nation or Nationality) ဆိုတာမျိုးကတော့ ဗမာလို တိတိကျကျ ဘယ်လိုပြန်ရမယ်ဆိုတာ ဗမာအဘိဓာန် ကျကျနန ထွက်မှပဲ ဖြစ်နိုင်မှာပဲ။ အဓိပ္ပါယ်ကတော့ ဥပမာ ဗြိတိသျှလူမျိုးဆိုရင် အင်္ဂလိပ်၊ စကော့၊ ဝေလ၊ အိုင်းရစ်လူမျိုးတွေ ပေါင်းထား တာကို ခေါ်တာပဲ။ အမေရိကန်လူမျိုးဆိုရင်လည်း ဥရောပလူမျိုးစုံ၊ အမေရိကန်မှာ လာနေပြီး အမေရိကန်လူမျိုးလိုနေတဲ့ လူအားလုံးကို ခေါ်တာပဲ။ ဒီတော့ (Nation) သို့မဟုတ် (Nationality) ခေါ်တဲ့ လူမျိုးကြီးကို ဆိုကြပါစို့။ အဲဒီ လူမျိုးကြီးဆိုတာ ဘယ်လို အခြင်းအရာတွေနဲ့ ပြည့်စုံမှ လူမျိုးကြီးလို့ ခေါ်မလဲ။ အဲဒီ လူမျိုးရေးပြဿနာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အခု ကမ္ဘာကျော် ဆိုဗီယက်ယူနီယံ ခေါင်းဆောင်ကြီးဖြစ်တဲ့ စတာလင်က ဘယ်လို သရုပ်ဖော်ထားသလဲ ဆိုရင်

A nation is a historically evolved stable community of language, territory , economic life, and psychological make - up manifested in a community culture;

လူမျိုးကြီးဆိုတာ ရာဇဝင်အရ ဖြစ်ပွားပြီး တည်တည်တံ့တံ့ နေလာတဲ့ သူ့ဘာသာစကားနဲ့၊ သူ့နယ်မြေနဲ့၊ သူ့စီးပွားရေးနဲ့၊ သူ့ယဉ်ကျေးမှု ပညာထုံးစံ ဓလေ့တွေနဲ့ ညီညွတ်စည်းရုံးထားတဲ့ လူပေါင်းစုပဲလို့ စတာလင်က သရုပ်ဖော်ပြခဲ့တယ်။

ဒီနေရာမှာ လူပေါင်းစုဆိုတာဟာ (A nation is not a racial or tribe community of people) လို့ အတိအလင်း ဖော်ပြထားတယ်။ အဓိပ္ပါယ်ကတော့ လူမျိုးကြီးဆိုတာ အသွေးအဆင်တူတဲ့ (Race) တို့ (Tribe) တို့ ခေါ်တဲ့ လူမျိုးစုမျိုး မဟုတ်ဘူး။ အဲဒီ (Race) တို့ ပေါင်းစပ်ထားခြင်း ဖြစ်တယ်လို့ ရှင်းလင်းပြန်တယ်။

အဲဒီမှာ စကားတူရှိရုံနဲ့ လူမျိုးကြီး မဖြစ်နိုင်ဘူးတဲ့။ စကားတမျိုးထဲ ပြောကြတဲ့ အင်္ဂလိပ် အမေရိကန်ဟာ လူမျိုးကြီး နှစ်မျိုးဖြစ်နေတာ အထင်အရှားပဲ မဟုတ်လားတဲ့။ လူမျိုးခြားတိုင်း စကားမခြားဘူး။ စကားတူတိုင်း လူတမျိုးတည်း မဟုတ်ဘူး။ အကြောင်းအားလျော်စွာ ဆုံစည်းခွင့်မရှိလို့ရှိရင် တမျိုးစီဖြစ်တယ်။ အဲဒီလို ဆုံစည်းတဲ့နေရာမှာ တမြေတည်းနေ တရေတည်းသောက်တဲ့ လူတွေမှ လူတမျိုးတည်း ဖြစ်လာနိုင်သတဲ့။ နောက်စီးပွားရေးမှာလည်း တဦးနဲ့တဦး ကျောထောက်နောက်ခံသဘောမျိုး မှီခိုပြီး ပေါင်းစည်းထားမှ ဖြစ်သတဲ့။ ပြီးတော့ လူတမျိုးရဲ့ စိတ်ဓာတ် (National Character) လို့ ဆိုတဲ့ လူ့ယဉ်ကျေးမှုထုံးစံ ဓလေ့ဆိုတာကို မေ့ထားလို့ မဖြစ်ဘူးတဲ့။ ဒီအချက်တွေထဲက တခုလောက် မရရုံနဲ့ဘဲ လူမျိုးကြီးဆိုတဲ့ ဂုဏ်အင်္ဂါကို မထိုက်တန်ဘဲ ဖြစ်သွားနိုင်သတဲ့။ အဲဒီတော့ ဒီအခြင်းအရာတွေ အားလုံးပြည့်စုံမှ လူမျိုးကြီးတမျိုး ဖြစ်တယ်ဆိုပဲ။ ဒီနေရာမှာ (Common Language) ဆိုတဲ့ စကားတူလို့ ဆိုတာမှာလည်း ဥပမာ မြိတိသျှ လူမျိုးကြီးများ အင်္ဂလိပ်စကားအားလုံး ပြောကြတယ်။ နားလည်ကြတယ်။ ဒါပေမယ့် အိုင်းရစ်တို့ ဘာတို့မှာ သူတို့စကား သပ်သပ်ရှိတယ်။ အဲဒါကိုလည်း သတိပြုဖို့ လိုတယ်။

နောက်ပြီး (State) (ဒီနေရာမှာတော့ လက်နက်နိုင်ငံတော်လို့ပဲ ဆိုကြပါစို့)။ အဲဒီ လက်နက်နိုင်ငံတော်ဆိုတဲ့ (Political Community) နိုင်ငံရေးလူပေါင်းစုနဲ့ လူမျိုးကြီးပေါင်းစုံ (National Community) ကို နားမရှုပ်စေလိုဘူးလို့ စတာလင်က ရှင်းထားတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုရင် တူတာတွေထဲမှာ စကားတူမှ လူမျိုးကြီး တမျိုးဆိုတာ ဖြစ်နိုင်မယ်။ သို့သော်လည်း လက်နက်နိုင်ငံတော်ဆိုတဲ့ နိုင်ငံရေးလူပေါင်းစုထဲမှာတော့ စကားမတူပေမဲ့ တနိုင်ငံတည်း ဖြစ်နိုင်တယ်ဆိုတာ ဖော်ပြထားတယ်။

ကောင်းပြီ။ ဒီအချက်တွေကို အခြေပြုပြီး စဉ်းစားရင် ကျွန်တော်တို့ ဗမာပြည်မှာ (Nation or Nationality) လူမျိုးကြီးအဖြစ်နဲ့ ဘယ်နှမျိုး ရှိသလဲဆိုရင် စင်စစ် ပြောရရင်တော့ အားလုံး တမျိုးတည်းပဲ ရှိနိုင်မယ်။ (Race, Tribe) ဆိုတဲ့ ဟာမျိုးတော့ ရှိသပေါ့။ ဒါမျိုးတွေကော (Nation or Nationality) ထဲမှာ မရှိဘူးလား ဆိုတော့ ရှိသတဲ့။ သူတို့ကို (National Minority) လို့ ခေါ်တယ်။ လူမျိုးရေး လူနည်းစုတွေလို့ ခေါ်တယ်တဲ့။

အဲ အခုန ကျွန်တော်တို့ ဗမာပြည်မှာ လူမျိုးကြီးစစ်စစ် ခေါ်နိုင်တာ အားလုံးပေါင်းခေါ်မှ ဖြစ်နိုင်တယ်လို့ ကျွန်တော် ဘာပြုလို့ ပြောရသလဲဆိုရင် အထက်မှာ ဖော်ပြခဲ့တဲ့ အချက်တွေနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ လူပေါင်းစုဆိုလို့ ရှမ်းလူမျိုးကို ပြောမယ်ဆိုရင်တော့ စစ်စစ် မဟုတ်ဘဲ ခပ်လျော့လျော့ သဘောမျိုးဆိုရင် လူမျိုးကြီးလို့ ခေါ်နိုင်ပါလိမ့်မယ်။ တခြား လူမျိုးတွေဆိုရင် မခေါ်နိုင်ဘူး။ ဥပမာ ဂျိန်ဖောလူမျိုး၊ သူတို့မှာ အထက်ပါ လူမျိုးကြီးအင်္ဂါ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ မရှိဘူး။ အထူးသဖြင့် စီးပွားရေးမှာ သူချည်း မဖြစ်နိုင်ဘူး။

ဥပမာ ချင်း၊ ချင်းကျတော့ ပိုတောင် ဆိုးသွားသေးတယ်။ ဘာပြုလို့လဲဆိုရင် သူတို့မှာ စကားတူကို မရှိဘူး။ အချင်းချင်းကျတော့ ဗမာစကားရင်လည်းသုံး၊ အင်္ဂလိပ်တွေ စီမံခွဲလို့ ကုလားစကားရင်လည်း သုံးနေရတာပဲ။ ကရင်နီကို ကြည့်၊ လူဦးရေကလည်း မိုးပြန်ယံဆိုတာ ထည့်ပါမှ ရှစ်သောင်းလောက်ပဲ ရှိတယ်။ အဲဒီ ရှစ်သောင်းလောက်က အချင်းချင်း ဘာစကား သုံးနေရလဲဆိုရင် ဗမာစကားကို သုံးနေရတယ်။ [အခု သူတို့ဘာသာစကားအသီးသီးကို ပြုစု ဖော်ထုတ်နေကြပြီ။ 2025] ကရင်လူမျိုး ကြည့်ဦးမလား။ အမျိုး ၁၂ မျိုး လောက် ကွဲပြီး စကားဆိုရင်လည်း (Principal Languages) အဓိကစကား နှစ်မျိုးတောင် ရှိနေတယ်။ အချင်းချင်းကျတော့ ဗမာစကားပဲ သုံးနေရတာပဲ။ ရှမ်းဆိုတာလည်း အမှန်ကတော့ ဗမာစကား အများအားဖြင့် နားလည်ကြတာပဲ။ ယဉ်ကျေးမှုဆိုရင် ဗမာယဉ်ကျေးမှုနဲ့ တူတာတွေ အများကြီးပဲ။

လူမျိုးကြီးအချင်းချင်း ဆိုရင်တော့ (Nations are Sovereigns and all nations are equal) လို့ လူမျိုးကြီးတွေဟာ အချုပ်အချာ အာဏာရှိတယ်။ အတူတူပဲ၊ တန်းတူပဲလို့ စတာလင်က ဆိုထားတယ်။

ဒါဖြင့် ဒီအဓိပ္ပါယ်က ဘယ်လို သဘောလဲ။ လူမျိုးကြီးဆိုတာ အချင်းချင်း ပေါင်းသင်းနေရင် (Regional Autonomy) ဆိုတဲ့ နယ်မြေအရ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရပြီး ခွဲထွက်ခွင့်ပါ ရထိုက်သတဲ့။ ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းနိုင်ခွင့် လုံးဝ ရထိုက်သတဲ့။

The right of self-determination means that a nation can arrange its life according to its own will. It has the right to arrange its own life on the basis of autonomy. It has the right to enter into federal relation with other nations. It has right to complete secession. လို့ ဆိုထားတယ်။ [ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့် အခွင့်အရေးဆိုသည်မှာ လူမျိုးတမျိုးသည် ၎င်း၏ ကိုယ်ပိုင်ဆန္ဒနှင့်အညီ ဘဝကို စီစဉ်နိုင်သည်ဟု ဆိုလိုသည်။ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်အပေါ် အခြေခံ၍ ၎င်း၏ ကိုယ်ပိုင်ကြံ့ခိုင်မှုကို စီစဉ်ရန် အခွင့်အရေးရှိသည်။ ၎င်းသည် အခြားနိုင်ငံများနှင့် ဖက်ဒရယ်ဆက်ဆံရေးသို့ ဝင်ခွင့်ရှိသည်။ ခွဲထွက်ခွင့် အပြည့်ရှိသည်။] ဒါပေမယ့် ဆက်ပြောထားတာ ရှိသေးတယ်။

This of course does not mean that Social Democrats will support every demand of nation. A nation has the right even to return to the order of things; but this does not mean that Social Democrats will subscribe to such a decision if taken by any institution of the said nationတဲ့။

ပြီးတော့

In fighting for the right of nations to self-determination, the aim of the Social Democrats is to put an end to the policy of national oppression, to render it impossible, and thereby to remove the grounds of hostility and reduce it to a minimum.

ကိုယ်ပိုင် ပြဋ္ဌာန်းနိုင်ခွင့်ကို လူမျိုးကြီးဆိုတာတိုင်း ရထိုက်တယ်ဆိုပေမယ့် နေရာတကာ အမြဲတမ်း မဟုတ်ဘူး။ ကောင်းကျိုးလုပ်ဖို့သာ ဖြစ်တယ်။ ဆိုးကျိုးလုပ်ဖို့ မဟုတ်ဘူးဆိုတာ ပြောထားတယ်။ လူမျိုးအချင်းချင်း ချယ်လှယ် လွှမ်းမိုးမှု၊ နှိပ်စက်မှု မဖြစ်ရအောင် ဒီအခွင့်အရေးမျိုးကို လူမျိုးကြီးတိုင်းကို ပေးတာပဲ။ ပြီးတော့ " မတ်ဝါဒ " ဋီကာဆရာတဦးကလည်း

It would be wrong to say that Marxists must support every national movement and that they have to apply the principle of national self-determination as dogma in every simple case. Also the right of self - determination of this or that national group has to be definitely denied if under the given conditions it would serve reactionary purposes the do a disservice to the general cause of democracy.

ကွယ်လွန်သွားတဲ့ လီနင် ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးကလည်း ဆိုထားတယ်။

The various demands of democracy, including self-determination, are not absolute, but a small part of the general democratic (now general socialist) world movement. Possible in individual concrete cases, the part may contradict the whole, if so it must be rejected.

နောက်ပြီး

The question of the right of a nation freely to secede must not be confused with the question of whether it would be expedient for any given nation to secede at secede at any given moment.

ဒါတွေ အားလုံးခြုံလိုက်တော့ ဘာအဓိပ္ပါယ်ထွက်သလဲဆိုရင် လူမျိုးကြီးဆိုတာ အချင်းချင်းပေါင်းကြရင် ကိုယ်ပိုင် ပြဋ္ဌာန်းခွင့်အရ ပေါင်းကြ။ ဒါပေမယ့် နေရာတကာ အချိန်အခါတိုင်းမှာ အခြေအနေ အကျိုးအကြောင်းကို မထောက်ဘဲ အရမ်း ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့် မဟုတ်ရဘူးဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ပါပဲ။ ဒါက (Nation or Nationality) ဆိုတဲ့ လူမျိုးကြီးနှင့် ပတ်သက်ပြီး သိသင့်သိထိုက်သော သဘောတရားတွေပဲ။

ပြီးတော့

Of course not one of the regions constitutes a compact homogeneous nation for each is interspersed with national minorities. Such are the Jews in Poland. the Latvians in Lithuania, the Russians in Caucasus. the Poles in the Ukraine, and so on. It may be feared. therefore, that the minorities will be oppressed by the national majorities. But there will be grounds for this fear. only if the old order continues to prevail in the country. Give the country complete democracy and all grounds for this fear will vanish.

What is it that particularly a national minority? A minority is discontented because it does not enjoy the right to use its native language. Permit it to use its native language and the discontent will pass of itself. A minority is discontented because it does not possess its own schools. Give it its own schools and all grounds for discontent will disappear. A minority is discontented because it does not enjoy liberty of conscience, etc. Give it these liberties and it will cease to be discontented. Thus national equality in all forms (languages, schools etc.) is an essential element} in the solution of the national problem.

A state law based on complete democracy in the country is required. prohibiting all national privileges without exception and all kinds of disabilities and restrictions on the rights of national minorities.

ဒီဟာကတော့ လူမျိုးရေးလူနည်းစုအခွင့်အရေးတွေနှင့် ပတ်သက်ပြီး သိသင့်သိထိုက်တဲ့ အချက်တွေပဲ။ ပြီးတော့ လူမျိုးရေးလူနည်းစုဆိုတာ လူဦးရေ ဘယ်လောက်ရှိမှ လူမျိုးရေး လူနည်းစုခေါ်မလဲ ဆိုတာကိုလည်း သိဖို့လိုတယ်။ အရင် စစ်မဖြစ်ခင်တုန်းက ရှိခဲ့တဲ့ နိုင်ငံပေါင်းစုံအသင်းချုပ်ကြီးက သရုပ် ပြဋ္ဌာန်းထားတာကတော့

လူမျိုးရေးလူနည်းစုဆိုတာ လူမျိုးရေးလူများစုရဲ့ ငါးပုံတပုံလောက်ရှိမှ လူမျိုးရေးလူနည်းစုလို့ ခေါ်နိုင်မယ်လို့ ဆိုထားတယ်။ ဘာပြုလို့လဲဆို ရှမ်းပြည်မှာ လူမျိုးပေါင်း ၂၀၊ ၃၀ လောက်ရှိတယ်။ အဲဒီလိုသာ လူမျိုးကွဲတိုင်း လျှောက်ခေါ်နေရရင် ဆုံးမှာ မဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့်လူဦးရေ သတ်မှတ်ရတာပဲ။ သို့ပေမယ့် ဗမာပြည်အဖို့မှာ လူမျိုးရေးလူများစုရဲ့ ငါးပုံတပုံဆိုတာတော့ များလွန်းအားကြီးတယ် ထင်တယ်။ ဆယ်ပုံတပုံလောက်ရှိရင်ပဲ လူမျိုးရေးလူနည်းစုလို့ ခေါ်သင့်တယ်လို့ ကျနော် ယူဆတယ်။ လူမျိုးရေးလူများစုရဲ့ ငါးပုံတပုံရှိမှ လူမျိုးရေးလူနည်းစုဆိုရင်တော့ ဗမာပြည်မမှာ လူမျိုးရေးလူနည်းစုကို မရှိနိုင်တော့ဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဥပမာ ကရင်လူမျိုးဆိုလို့ရှိရင် လူမျိုးရေးလူနည်းစုအဖြစ်နဲ့ အခွင့်အရေးတွေရသင့်သလောက်မရဘဲရှိနေတယ်ဆိုတာ ကျုပ်တို့ ငြင်းလို့ရမှာ မဟုတ်ဘူး။ ပြီးတော့ သူတို့တတွေဟာလည်း ဗမာတွေရဲ့ ဆယ်ပုံတပုံလောက် အဖျင်းဆုံး ရှိလိမ့်မယ်။ အဲဒါကြောင့် သူတို့ကိုတော့ လူမျိုးရေးလူနည်းစု အခွင့်အရေးတွေကို ပေးဖို့ကောင်းတယ်။ မွန်လူမျိုးကိစ္စဆိုရင်တော့ သူတို့မှာ အခု လူမျိုးရေးလူနည်းစုအဖြစ်နဲ့ မွန်စာပေ၊ မွန်ကျောင်းတွေ ကိစ္စလောက်ကလွဲရင် တခြားနစ်နာချက်တွေ မရှိပါဘူး။ မွန်ရယ်၊ ဗမာရယ် ခွဲခြားပြီး ကရင်လို သဘောထားသလို ထားစေချင်လို့တော့ မဖြစ်နိုင်ဘူး။

ဒီတော့ လူမျိုးရေးပြဿနာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျနော် တော်တော်စုံစုံလင်လင် ပြောပြပြီးတဲ့နောက် ကျနော်တို့ ဗမာပြည်သစ်ကို တည်ထောင်တော့ ပြည်ထောင်စုသဘော တည်ထောင်မလား။ လူမျိုးကြီးတမျိုးတည်းပဲဆိုတဲ့ တိုင်းပြည်မျိုး (Unitary) တည်ထောင်မလား ဆိုတဲ့ မေးခွန်းကို ဖြေဆိုလိုတယ်။

ကျနော်အမြင်အရ ဆိုရင်တော့ အထက်လူမျိုးရေးအရ ရသင့်ရထိုက်တဲ့ အခွင့်အရေးမျိုးတွေကို စည်းကမ်းသတ်မှတ်ပေးပြီးတော့ (Unitary State) လူမျိုးကြီး တမျိုးတည်းဆိုတဲ့ နိုင်ငံမျိုးတော့ ထောင်လို့မဖြစ်ဘူး။ ပြည်ထောင်စုသဘောမျိုးပဲ ဖြစ်ရမှာပဲ။ ဒါပေမယ့် ပေါင်းခါမှ ဆေးအတွက်လေးတဲ့ ပြည်ထောင်စုမျိုး၊ လီနင်ပြောသလို တစိတ်တဒေသက တခုလုံးကို ဆန့်ကျင်တဲ့ (The part contradicting the whole) ပြည်ထောင်စုမျိုးဆိုရင်တော့ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ အထူးသဖြင့် ပြည်ထောင်စုဟာ စီးပွားရေးတိုးတက်မှုကို စုပေါင်းပြီး စနစ်တကျ စီစဉ်နိုင်မယ့် ပြည်ထောင်စုမျိုး ဖြစ်ရလိမ့်မယ်။ ဒါမှ လူမျိုးအားလုံးတိုင်းသူပြည်သားအများဆုံး တိုးတက်မှုကို လုပ်နိုင်မှာပဲ။ ပေါင်းတယ်ဆိုတာ အချင်းချင်း ကောင်းကျိုးရှိအောင် ပေါင်းကြတာ ဖြစ်ပြီး ဆိုးကျိုးရှိအောင် ပေါင်းတာမျိုး ဘယ်နည်းနဲ့မှ မဖြစ်နိုင်ဘူး။

ဒီလူမျိုးရေး ပြဿနာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး နောက် အကြောင်းပေါ်ရင် ပေါ်သလို ဆွေးနွေးသင့်ရင် ဆွေးနွေးပါဦးမယ်။ အခု ဒီမိန့်ခွန်းမှာတော့ ဒီလောက်နဲ့ပဲ တော်လောက်ပြီလို့ ကျနော် ယူဆပါတယ်။

ကောင်းမြတ်

စာအုပ်တွေနဲ့ ရုပ်ရှင်တွေထဲမှာဖြစ်ဖြစ် ကိုယ့်ပတ်ဝန်းကျင်မှာပဲဖြစ်ဖြစ် အသက်သေဆုံးတဲ့အထိ ပြည်သူ့အကျိုးကို ထမ်းရွက်သွားတဲ့လူတွေ၊ နိုင်ငံရေး၊ တော်လှန်ရေးကို အသက်သေဆုံးတဲ့အထိ လုပ်သွားတဲ့လူတွေကို ဖတ်ဖူး၊ တွေ့ဖူး၊ ကြားဖူး ကြမှာပါ။ ကျနော်လည်း ကြားဖူးပါတယ်၊ တွေ့ဖူးပါတယ်။ ဒီရက်ပိုင်းမှာတော့ အတွေးတစက ခေါင်းထဲမှာ အရမ်း လှုပ်လှုပ် ခတ်ခတ်နဲ့ သောင်းကျန်းနေပါတယ်။ "ငါကရော သူတို့လို ဘာလို့ မလုပ်နိုင်တာလဲ" ဆိုတဲ့ အတွေးတစပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အနာရှိ ရင် ဆေးရှိသလိုပါပဲ။ အမေးရှိရင် အဖြေရှိရပါမယ်။ ဒီအဖြေကို ရှာဖွေရင်း တွေးမိတာတွေကို စာစီပြီး ဆွေးနွေးလိုက်ပါတယ်။

လူတန်းစားမီခ

ပထမဆုံးကွာတာကတော့ လူတန်းစားမီခပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ "နှောင်ကြိုးမှတစ်ပါး ဆုံးရှုံးစရာမရှိ၊ အနိုင်ရရင်ကား တကမ္ဘာလုံးပင်ဖြစ်သည်" ဆိုပြီး ပစ္စည်းမဲ့ (အလုပ်သမား)လူတန်းစားက ဘာလို့ ကြွေးကြော်နိုင်တာလဲ။ ရှင်းပါတယ်။ သူတို့ရဲ့ လူမှုဘဝဟာ အဖိနှိပ်ခံ အညှဉ်းဆဲခံဘဝ သီးသန့်ပါပဲ။ တော်လှန်ရေးဆိုတဲ့ အရာကြီးကို မရွေးချယ်ဘဲနေရင် သူတို့ရဲ့ဘဝက ဆိုးလာဖို့ပဲ ရှိပါတယ်။ ဒီလူတန်းစားအတွက် ဒီလမ်းဟာ ရွေးကိုရွေးချယ်မှ သူ့ဘဝ ကောင်းလာမှာပါ။ သူ့ရဲ့ ပုဂ္ဂလိကဘဝ တဦးချင်းဘဝကိုက အဖိနှိပ်ခံဘဝပဲ ဖြစ်နေလို့ပါ။

သူနဲ့ မတူတဲ့ ကျနော်တို့ရဲ့ ပုဂ္ဂလိကဘဝမှာတော့ ပိုင်ဆိုင်တာတွေ သိပ်များပါတယ်။ ဒီလိုပြောလိုက်လို့ တော်လှန်ရေး ထဲ ပါဝင်တဲ့လူတွေက မစွန့်လွှတ်ကြဘူးလို့ ဆိုလိုနေတာ မဟုတ်ပါ။ စွန့်လွှတ်ခဲ့ကြတယ်၊ ပေးဆပ်ခဲ့ကြရတယ်။ စစ်အာဏာရှင် စနစ်က သူ့ကို ဆန့်ကျင်တဲ့ ဘယ်သူ့ကိုမဆို အညှာအတာမရှိ ဖိနှိပ်ပါတယ်။ နည်းနည်းနဲ့များများ ပမာဏလေးပဲ ကွာတာပါ။ ဒါပေမယ့် ပစ္စည်းမဲ့လူတန်းစားနဲ့ မတူတာကတော့ ကျနော်တို့မှာ ရွေးချယ်စရာတွေ သိပ်များနေပါသေးတယ်။ လူမှုဘဝအရ လည်း ကျနော်တို့ရဲ့ဘဝတွေဟာ အသက်ရှူပေါက်ချောင်ခဲ့ပြီး သက်တောင့်သက်သာ နေခဲ့ကြရပါတယ်။ တော်လှန်ရေးကို မရွေးချယ်ရင်လည်း အသက်ရှူမကျပ်ခဲ့ဘူးပေါ့ဗျာ.....။

ပညာတတ်ကြီး၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်ကြီး၊ အိမ်ထောင်ဦးစီးဘဝ၊ အချစ် စတဲ့ တဦးချင်းတောင်းဆိုချက် လိုလားချက်တွေကို ကျနော်တို့ ရွေးချယ်ခွင့် ရှိနေကြပါတယ်။ ဒါကလည်း လက်တွေ့ကျပါတယ်။ ဒီရွေးချယ်မှုပေါင်းများစွာရဲ့ နောက်မှာ ကျနော်တို့ဟာ "ကိုယ်ကျိုးကို စွန့်ကြ၊ ပြည်သူ့အကျိုး ဆောင်ကြ" ဆိုတဲ့ ကြွေးကြော်သံရဲ့ ဆိုလိုရင်း အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို သတိမေ့လျော့ လွဲမှားစွာ အဓိပ္ပါယ်ကောက်လာကြပါတယ်။

ပြည်သူ့အကျိုးဆောင်ကြ

ကျနော်တို့ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ရင်းနှီးနေတဲ့ ဒီကြွေးကြော်သံကို ကျနော်တဦးချင်းအနေနဲ့ စ'စချင်းမှာ နားမလည်ခဲ့ပါဘူး။ အခုလည်း နားလည်သဘောပေါက်ခါစ မြီးကောင်ပေါက်အရွယ်ပဲ ရှိပါသေးတယ်။ လူတိုင်းမှာ တဦးချင်းပိုင်ဆိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂလိကဘဝ ရှိပါတယ်။ ပုဂ္ဂလိကဘဝ ရှိပြီဆိုရင် ပိုင်ဆိုင်မှုတွေ ရွေးချယ်ခွင့်တွေ ရှိလာပါပြီ။ အစောပိုင်းက သေတဲ့အထိ ပြည်သူ့အကျိုးဆောင်ပြီး တော်လှန်ရေးကို ဆုံးခန်းတိုင်လုပ်သွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာလည်း ပုဂ္ဂလိကဘဝ ရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျနော်တို့နဲ့ မတူတာကတော့ သူတို့က သူတို့ရဲ့ ပုဂ္ဂလိကဘဝကို မရွေးဘဲ တော်လှန်ရေးကိုပဲ ရွေးချယ်ခဲ့တာပါ။

ဆန်မရှိလို့ ထမင်းငတ်တဲ့ အလုပ်သမားတွေဟာ စစ်အစိုးရကို မုန်းတီးပြီး လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးကို ပင်ကိုယ်အသိနဲ့ ရွေးချယ်ပါတယ်။ အိမ်ဗုံးကြဲခံရလို့ ဘဝပျက်သွားတဲ့ လယ်သမားဟာ ပင်ကိုယ်အသိနဲ့ပဲ လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးကို ရွေးချယ်ပါတယ်။ ကျနော်တို့ လေးစားအားကျရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ သူတို့ရဲ့ ပုဂ္ဂလိကဘဝကို စွန့်ပြီး ပစ္စည်းမဲ့လူတန်းစားဘဝကို ခံယူလိုက်တာပါ။ ခံယူပြီး တော်လှန်ရေးကို ဆုံးခန်းတိုင် ဆင်နွှဲပါတယ်။ ပညာတတ်ကြီးအဖြစ် မဟုတ်၊ စီးပွားရေးသမားကြီးအဖြစ် မဟုတ်၊ အရမ်းချစ်စရာကောင်းတဲ့ သားသမီးငယ်လေးတွေရဲ့ မိဘအဖြစ် မဟုတ်တော့ဘဲ စနစ်ဆိုးရဲ့ သားကောင် ပစ္စည်းမဲ့လူတန်းစားအဖြစ် တော်လှန်ရေးကို ဆင်နွှဲလိုက်တာပါ။ ဒီတော့ ဖြေရှင်းချက် အနည်းငယ်ရလာပါပြီ။ လူတန်းစားမီမီ မတူညီမှု၊ ရွေးချယ်ခွင့်များမှုနဲ့ ပုဂ္ဂလိကဘဝ ဆိုတာတွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ကိုယ်ကျိုးစွန့်ဖို့ဆို လွယ်လား၊ ခက်လား

လူအယောက်တရာကို "ကိုယ်ကျိုး စွန့်နိုင်မလား" ဆိုပြီး မေးရင် ကိုးဆယ့်ရှစ်ယောက်က "မလုပ်နိုင်ဘူး"လို့ ဖြေမှာပါ။ ကျန်နှစ်ယောက်မှာ တယောက်ကတော့ ရှက်လို့ဖြစ်စေ၊ ကြောက်လို့ဖြစ်စေ၊ လူအထင်ကြီးခံချင်လို့ဖြစ်စေ "လုပ်နိုင်တယ်" လို့ ဖြေမှာဖြစ်ပြီး ကျန်တယောက်ကတော့ "ကိုယ်ကျိုးစွန့်တယ်" ဆိုတာ ဘာကြီးလဲဆိုပြီး ပြန်မေးမှာပါ။ တကယ့်လက်တွေ့မှာ ကိုယ်ကျိုးစွန့်ဖို့ဆိုတာ သိပ်ခက်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ရောဂါရှိရင် ဆေးရှိရပါမယ်။

အခြားဆေးနည်းတွေလည်း ရှိနိုင်ပါတယ်။ ကျနော်လို ဓနရှင်ပေါက်စလူတန်းစားအတွက်တော့ ဓနရှင်ပေါက်စလူတန်းစားဟာ မိမိကိုယ်ကို ပြည်သူ၊ ပါတီနဲ့ တော်လှန်ရေးဆီ အပ်နှံလိုက်ဖို့ပါပဲ။ ပြည်သူလူထုကိုယ်တိုင် ဒီနေ့ကာလမှာ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးကို ဆင်နွှဲပြီး ရန်သူစစ်အာဏာရှင်စနစ်ကို တိုက်နေပါတယ်။ ပါတီဆိုတဲ့ မိမိရဲ့အဖွဲ့အစည်းကလည်း ဘေးက ပွဲကြည့်ပရိသတ်လို လုပ်မနေဘဲ ပြည်သူလူထုနဲ့ တသားတည်း ရပ်တည်ပြီး တော်လှန်ရေးမုန်တိုင်းထဲ ဖြတ်သန်းနေပါတယ်။ ထောင်သောင်းမကတဲ့ ပြည်သူတွေဟာလည်း ကြီးမြတ်တဲ့ တော်လှန်ရေးကြီးထဲ အသက်တွေ ဘဝတွေ ပေးဆပ်နေပြီး လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးကြီးကို ဆင်နွှဲနေပါတယ်။ ကျနော်တို့ ဓနရှင်ပေါက်စလူတန်းစားအတွက် လက်ရှိ ဒီ ရုပ်ဘဝ ပေးထားချက်တွေ ရှိနေပါတယ်။ မိမိ တကိုယ်တည်း တော်လှန်ရေးခရီးထဲ မရပ်တည်နိုင်တော့ဘူးဆိုရင် ပါတီ၊ ပြည်သူနဲ့ တော်လှန်ရေးဆီ မိမိကိုယ်ကို ထိုးအပ်ပြီး မြှုပ်နှံလိုက်တာက သဘာဝကျပါတယ်။ မိမိရဲ့လိုအပ်ချက်တွေကို ပြည်သူ၊ ပါတီနဲ့ တော်လှန်ရေးက ပံ့ပိုးပြီး ထုဆစ်ပေးပါလိမ့်မယ်။ တော်လှန်ရေးမုန်တိုင်းထဲ တခုခုဆိုမှာ ပုံအပ်ပြီး ဖြတ်ကျော်လိုက်ပါ။ ဒါက ကျနော်တို့ လေးစားအားကျရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေရဲ့ "ကိုယ်ကျိုးစွန့်၊ ပြည်သူ့အကျိုးဆောင်"တာကို မီချင်မှ မီပါလိမ့်မယ်။ ယာယီ ဆေးမြီးတို့ ဖြစ်နိုင်ပြီး ရေရှည်အတွက်ကတော့ "ဝေဖန်ရေးနဲ့ မိမိကိုယ်ကိုဝေဖန်ရေး"နဲ့ ထိန်းကျောင်းနေရမှာပါ။ မိမိရဲ့ ဘဝ၊ အသက်၊ ဝိညာဉ်နဲ့ ခန္ဓာကို "ပြည်သူ၊ ပါတီနဲ့ တော်လှန်ရေး"ဆီ ပုံအပ်လိုက်ဖို့ တင်ပြရင်း နိဂုံးချုပ်လိုက်ပါတယ်။

တော်လှန်ရေးခရီးထဲ ဘာလုပ်ရမှန်းမသိတော့ဘူးဆိုရင် 'ပြည်သူဆီ သွား'၊ 'ပါတီနဲ့အတူ ရပ်'၊ 'တော်လှန်ရေး ဆင်နွှဲ' လိုက်ပါ။ ။

ကောင်းမြတ်

လွန်းသော အိမ်

အကြောင်းပြချက်

ကျမရဲ့ လူငယ်ဘဝကို ရန်ကုန်မြို့နဲ့အတူ ရှင်သန်ကြီးပြင်းလာရတာ တကယ့်ကို စိတ်ကျေနပ်ဖို့ ကောင်းတာတော့ အမှန်ပါပဲ။ ကိုယ်ရှင်သန်နေထိုင် အလုပ်လုပ်ကိုင်နေတဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်ဟာ ကိုယ့်အတွက်တော့ စိတ်လုံခြုံမှုလည်း ပေးနိုင်တယ်။ ခွန်အားလည်း ပေးနိုင်ခဲ့သလို မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်မှုလည်း တစုံတရာအထိ ပံ့ပိုးပေးနိုင်ခဲ့တယ်။

ဘဝဆိုတာ ထင်သလောက်လည်း မရိုးရှင်းဘူးဆိုတာ ဘယ်သူကများ ကြိုသိခဲ့လို့လဲနော်။ လက်တွေ့ကို ဖြတ်သန်းပြီး အတွေ့အကြုံတွေရ၊ ဒီအတွေ့အကြုံကတွေကနေ သင်ခန်းစာယူပြီးတော့ ဘဝက ထင်သလောက် မလွယ်ပါလားဆိုတာကို သိလာရတယ်။ မိဘအိမ်မှာနေ၊ ကုမ္ပဏီ (Company) ဝန်ထမ်းလေးလုပ်၊ ရတဲ့လစာလေးနဲ့ ရိုးရှင်းတည်ငြိမ် ပျော်ရွှင်နေတဲ့ ဘဝကနေ ကိုယ်မမျှော်ထားတဲ့ ဘဝတစ်ခုကို စတင်ဝင်ရောက်လာတဲ့နေ့ ဖေဖော်ဝါရီလ (၁) ရက်နေ့၊ ၂၀၂၁ ခုနှစ်။ ဗိုလ်မင်းအောင်လှိုင်က မဲမသမာမှုကို အကြောင်းပြပြီး အာဏာသိမ်းတဲ့နေ့ ဖြစ်တယ်။ အဲ့နေ့က မနက်စောစော နိုးနေခဲ့တာ။ အာဏာအသိမ်းခံရပြီဆိုတာ သိလိုက်ရတယ်။ ဒီကောင်တွေ တကယ် သိမ်းတာပါလား။ ဒီအတိုင်းကြီးတော့ “ငါတို့ ငြိမ်ခံနေလို့ မရဘူး” ဆိုတဲ့ အတွေးထက် အဲ့အချိန်က ကျော်လွန်ပြီး ဘာမှ မတွေးနိုင်ခဲ့ဘူး။

စစ်အာဏာရှင်ကို ဆန့်ကျင်တဲ့ လူအုပ်ကြီး လမ်းပေါ်စရောက်လာတဲ့နေ့က “ငါတို့ ငြိမ်ခံနေလို့ မရဘူး” “ ငါတို့ တခုခု လုပ်ရမယ်” ဆိုတဲ့ အတွေးကို သဘောပေါက်လာစေခဲ့တယ်။ အရင်က ဘားတွေ၊ ဘီယာဆိုင်တွေ၊ ဟောပေါ့ဆိုင်တွေ၊ EDM ပွဲတွေ သွားလာနိုင်မှ ခေတ်နဲ့အညီ လူငယ်အရသာ ရှိလိုက်တာလို့ သတ်မှတ်ထားတဲ့ ကိုယ့်ကို မျက်ရည်ယိုဗုံးတွေ၊ ဒိုင်းကာတွေ၊ မီးသတ်ဆေးဘူးတွေကြား၊ ကျည်ဆန်တွေကြားထဲ ပြေးလွှားနေရပြီး စစ်အာဏာရှင်ကို တော်လှန်ပုန်ကန်နေရတာက လူငယ်တယောက်ရဲ့ အရသာဆိုတာ ပြောင်းလဲ ခံစားမိလာစေတယ်။ လူငယ်တယောက် ဂေါ်တယ်ဆိုတာ ဒါမျိုးပါလားလို့ ခံစားမိလာတယ်။ ခေတ်ဝန်ကို ပုခုံးပေါ် ထမ်းတင်လိုက်တဲ့ အချိန်ဆိုရင်လည်း မမှားခဲ့ဘူး။ စစ်အာဏာရှင်ရဲ့ ရက်စက်ဖိနှိပ်မှု တွေကို တွေ့ကြုံခံစား သိရှိလာချိန်မှာတော့ “ငါလျှောက်နေတဲ့လမ်းကို အပြီးထိ ဆက်လျှောက်မယ်” ဆိုတဲ့ အတွေးကို ထပ် ဆင့် ကူးပြောင်းနိုင်ခဲ့တယ်။

နွေဦးတော်လှန်ရေးရဲ့ တဆစ်ချိုး ပြောင်းလဲလာချိန်မှာ ကိုယ်လျှောက်ခဲ့တဲ့လမ်းဟာ ပန်းခင်းလမ်း မဟုတ်တဲ့အတွက် ရန်ကုန်မြို့ရဲ့ ချောင်ကျကျ တိုက်ခန်းကျဉ်းကျဉ်းလေးမှာ ပုန်းနေရတဲ့လူတယောက် ဖြစ်ခဲ့တယ်။ နွေဦးတော်လှန်ရေးရဲ့ ပြောက်ကျားသပိတ် အားကောင်းချိန်မှာ ရန်ကုန်မြို့ကို အုပ်ချုပ်နေတဲ့ အာဏာရ လူတန်းစားကို ကောင်းကောင်းကြီး အနှောက်အယှက် ပေးနိုင်ခဲ့တယ်။ နောက်ဆက်တွဲအနေနဲ့ ရဲစခန်း (၂) ခုရဲ့ ဝရမ်း (၂) ခုနဲ့ ကိုယ့်မိသားစုနေထိုင်တဲ့ အိမ်လေးလည်း ချိတ်ပိတ်ခံလိုက်ရတယ်။ အိမ်ကို သတိရရင် ဖုန်း မဆက်ရဲ၊ သမီးလုံခြုံနေတယ်ဆိုတာကိုပဲ အကြမ်းဖျင်း ပေးသိခဲ့တယ်။

၂၀၂၃ အစမှာ ကိုယ်စုထားသမျှ လက်ထဲရှိတာတွေလည်း ကုန်၊ ကိုယ့်ရဲ့အတူနေ ရဲဘော်တွေလည်း ထောင်ထဲ၊ တောထဲ၊ တချို့တွေ တောထဲမှာ ကျဆုံး၊ ကိုယ်လည်း အိမ်ပြန်မရ၊ နောက်ကျောမှာလည်း ဒါးဒဏ်ရာတွေနဲ့ ဖြစ်ခဲ့ရတယ်။ ၂၀၂၃ ဟာ တော်တော် ပင်ပန်းခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါ့။ ဒါတွေလုပ်ခဲ့လို့ နောင်တရနေတာလားဆိုတော့ လုံးဝဥသို့ မမှန်ဘူး။ ငါ ဒီကောင်တွေလက်က လွတ်အောင် ဘယ်လိုနေပြီး၊ ဘယ်လို ဆက်ပြီး တော်လှန်ရမလဲဆိုတဲ့ စဉ်းစားချက်ပဲ ရှိခဲ့တယ်။ ဒါပေမယ့် ကိုယ်သိပ်ချစ်တဲ့ ရန်ကုန်မြို့ကြီးကို မစွန့်ခွာချင်တာကြောင့် ရန်ကုန်မြို့ထဲ ပိုးဟပ်တကောင်လို အသက်ရှင်ခဲ့ရတဲ့ နေ့တွေတော့ ဖြစ်ခဲ့တယ်။

တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင် အဲဒါချိန်မှာပဲ အမျိုးသမီးရောဂါတခု စဖြစ်လာတယ်။ အိပ်ယာထလဲချိန်၊ အလုပ်တွေလည်း ခနနားလိုက်ရချိန်၊ အိပ်ယာထ တွေးနေမိတာက **“ငါ ဘာအကြောင်းပြချက်နဲ့ အသက်ရှင်နေသေးသလဲ ဆိုတာပဲ”** လူတွေအားလုံး ကို ထားခဲ့ပြီး တနေရာရာကို အပြီး ထွက်သွားချင်ခဲ့တယ်။ အားလုံးကို လွှတ်ချချင်ခဲ့မိတယ်။ ငါ အသက်ရှင်သန်ရတဲ့ အကြောင်း ပြချက်က ဘာလဲဆိုတဲ့ အဖြေကို မရမချင်း တနေရာရာကို အပြီးထွက်သွားဖို့ အမျိုးမျိုး ကြိုးစားခဲ့တယ်။ လူ့အဖွဲ့အစည်းကို ချစ်လို့ ဒီလမ်းကို လျှောက်ခဲ့ပေမယ့် အဲဒါချိန်က လူ့အဖွဲ့အစည်းကြီးကို ကျောခိုင်းပြီး လူ့လောကကြီးက ထွက်သွားချင်ခဲ့မိတာ။ ဒါပေမယ့်လည်း အသက်ရှင်သန်ရတဲ့ အကြောင်းပြချက် ဘာလဲဆိုတာ အဖြေသိခဲ့လို့ပဲ ဒီနေ့၊ ဒီနေရာမှာ ဆက်ရှိနေခဲ့တာပါ။

ကျမ ဒီနေ့ ဒီအချိန်အထိ ဆက်လက် တော်လှန်တိုက်ပွဲဝင် အသက်ရှင်နေရတဲ့ အကြောင်းပြချက်ကတော့ သေခါနီး ပိုးဟပ်တကောင်ကြောင့်ပါပဲ။ အိပ်ရာဘေးနားမှာ ပိုးဟပ်တကောင်က ခြေတွေရော၊ လက်တွေရော မရှိတော့ဘူး။ လတ်တလောရှိတာက ခြေထောက်လား၊ ဘာလား၊ ဘာမှန်းမသိတဲ့ အချောင်းသေးသေးလေး တချောင်း၊ သူက မလှုပ်နိုင်တော့ ပုရွက်ဆိတ်အနီတွေက အောင်သေအောင်သားလို ဝိုင်းစားနေကြတယ်။ သူ့မှာ ပြေးလည်း မပြေးနိုင်၊ လှုပ်လည်း မလှုပ်နိုင်၊ ပုရွက်ဆိတ်တွေပြုသမျှ နှခံနေရတဲ့ အနေအထား ဖြစ်နေခဲ့တယ်။ ကိုယ်လည်း သူ့ကြည့်ပြီး တွေးမိတယ်။ နင်ပဲ အရင်သေမလား? ငါပဲ အရင်သေမလား? သိပ်မကြာခင် နောက်ရက်မှာပဲ လုံခြုံရေးအရ နောက်တနေရာ ရွှေ့ပြောင်းဖို့ အထုပ်တွေကို သိမ်းနေချိန်မှာ သူ့ကို မတွေ့တော့တာ သတိရသွားတယ်။

ဪ သူသေသွားပြီ နေမှာပေါ့လေ။ သူ ငါ့ထက်အရင် ထွက်သွားနိုင်တာပဲလို့ တွေးမိခဲ့တာ။ ဒါပေမယ့် အထုပ်ကို အပြင်ထုတ်လိုက်ချိန်မှာတော့ ဒီကောင်က တခြားနေရာမှာ ငြိမ်နေတာ တွေ့လိုက်ရတယ်။ သူ့ဘေးမှာ ပုရွက်ဆိတ်တွေလည်း မရှိတော့ဘူး။ ခြေထောက်နှစ်ချောင်းတောင် အသစ်ပေါက် နေခဲ့ပြီ။ ၁၅ မိနစ်လောက်တော့ သူ့ကို ငြိမ်ပြီး ကြည့်နေမိတယ်။ ပြီးတော့ ဝရံတာထွက်ပြီး ဆေးလိပ်သောက်ရင်း တိရစ္ဆာန်တကောင်တောင် သူ့ဘဝရဲ့ အဆိုးဆုံးအချိန်မှာ အသက်ရှင်သန်ဖို့ ရုန်းကန်နိုင်ရင် ငါ့ရော ဘာလို့ မရှင်သန်နိုင်ရမှာလဲလို့ တွေးမိတယ်။ ဆက်ပြီး ရုန်းကန်နိုင်တာပဲထား၊ အကယ်၍များ ငါရှင်သန်နိုင်တယ်ဆိုရင်တောင် ရှင်သန်ရတဲ့ အကြောင်းပြချက်၊ အကြောင်းရင်းကရော ဘာလဲဆိုတာပါ ဆက်တွေးနေမိတယ်။

ငါဟာ ဆက်ပြီး ရှင်သန်ဖို့လိုတယ်။ ငါ့ရဲ့ ဘဝ၊ ငါ့ရဲ့ လွတ်လပ်ခွင့်၊ ငါ့ရဲ့ အနာဂတ် ဒီတိုင်းပြည်ကြီးရဲ့ အနာဂတ်ဟာ ဒီကောင်တွေရဲ့ လက်အောက်မှာ ဘယ်လိုမှ ပြန်ရနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး။ ဒီစစ်အာဏာရှင်စနစ် ရှိနေသ၍ ငါ့ဘဝကို ငါ့ဘယ်တော့မှ ပြန်ရနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး။ ပြန်ရခဲ့ရင်တောင် ဒါဟာ ငါ့ဘဝ အစစ်အမှန် မဟုတ်ဘူး။ ငါ့ဘဝ အစစ်အမှန် ပြန်ရဖို့အတွက် ငါ့ကိုယ်တိုင် ဆက်လက် တိုက်ပွဲဝင် အသက်ရှင် ရုန်းကန်ရမယ်။ ဒါဟာ ငါ့အသက်ရှင်ရပ်တည်ရတဲ့ အကြောင်းရင်းပဲဆိုတာ သိလာခဲ့တယ်။ **လူတယောက်ဟာ အသက်ရှင်ရုန်းကန်ဖို့ စိတ်ဓာတ်လည်းရှိပြီ။ အသက်ရှင်သန်ရတဲ့ အကြောင်းရင်းလည်း ရှိပြီဆိုမှတော့ သူ့ရှေ့မှာ ဘယ်လောက်ပဲ ကြီးမားတဲ့ အခက်အခဲ အတားအဆီးတွေ ရှိနေပါစေ၊ ရအောင် ကျော်ဖြတ်သွားနိုင် တယ်။** ဒီနေ့ ဒီအချိန်ထိ ဒီတော်လှန်ရေးရဲ့ တထောင့်တနေရာမှာ ကျမ ရှိနေတာကတော့ ဒီအချက် ၂ ချက်ကို ကောင်းကောင်း ကြီး ဆုပ်ကိုင်မိခဲ့လို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

လွန်းသောက်အိမ်

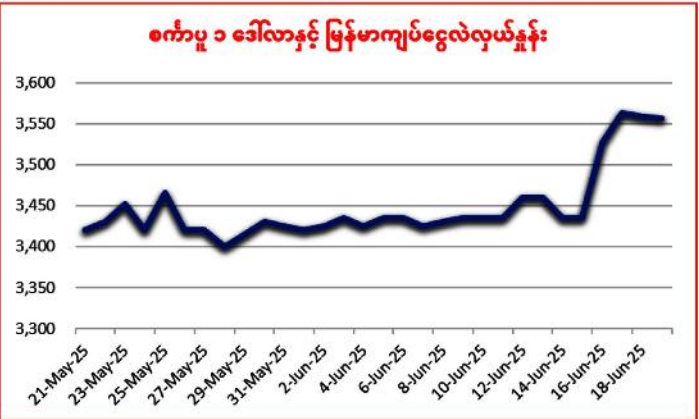

လူမှုစီးပွားမြင်ကွင်း

ဒီတလရဲ့ လူမှုစီးပွားမြင်ကွင်းကိုတော့ ၂၁ မေ၊ ၂၀၂၅ ကနေ ၁၉ ဇွန်၊ ၂၀၂၅ အထိ တလတာ မြင်လိုက်မိတာလေးကို မှတ်တမ်းပြုထားတာပါ။ ဒီမြင်ကွင်းလေး မြင်ရဖို့ လူ့ဘောင်သစ်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (DPNS) ရဲ့ လူထုဆက်ဆံရေးကော်မတီ၊ အချက်အလက်မှတ်တမ်းပြုစုရေးအလုပ်အဖွဲ့ Data Collecting Team က ရဲဘော်တွေ ကြိုးစားခဲ့ကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ တလ အတွင်း သတင်းဌာနအစုံကနေ စုဆောင်းရရှိချက်တွေကို ပြန်လည်သုံးသပ် တွေ့ရှိချက်တွေပေါ့။

ငွေချေးနှုန်း

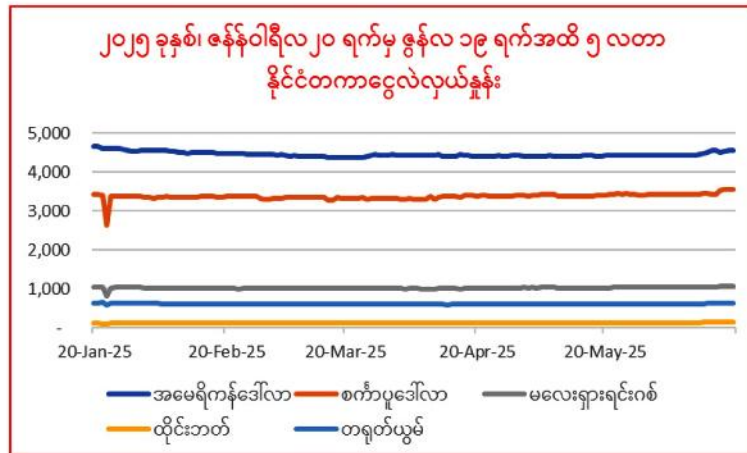
ဒီတလမှာတော့ မြန်မာကျပ်ငွေတန်ဖိုး ကျဆင်းသွားတာကို သိသိသာသာ တွေ့ရတယ်။ အထူးသဖြင့် ဇွန်လ တတိယ ပတ်ထဲမှာ သိသိသာသာ ကျသွားတာ။ ၂၀၂၅၊ မေလ ၂၁ ရက်နေ့ အမေရိကန် ၁ ဒေါ်လာကို မြန်မာကျပ်ငွေ ၄,၄၃၀ ကျပ် ပေါက်ခဲ့တယ်။ အဲဒီကနေ မြန်မာကျပ်ငွေ တဖြည်းဖြည်းကျလာတယ်။ ဇွန် ၁၂ ရက်နေ့ ရောက်တော့ မြန်မာကျပ်ငွေတန်ဖိုးက ၄,၄၇၀ ကျပ် ဖြစ်လာတယ်။ ဇွန် ၁၃ ရက်နေ့ကျတော့ ၄,၅၁၀ ကျပ် အထိ ခုန်တက်တယ်။ အဲဒီကတော့ ထပ် ထပ်တက်လာလိုက်တာ ဇွန် ၁၉ ရက်နေ့ ငွေပေါက်ဈေးကတော့ ၄,၅၇၀ ကျပ် ဖြစ်သွားရော။ အမေရိကန်ဒေါ်လာဈေးက တလတာ ကာလအတွင်းမှာ ၁၄၀ ကျပ်လောက် တက်သွားတဲ့ သဘောပေါ့။ စင်္ကာပူဒေါ်လာငွေ လဲလှယ်နှုန်းမှာလည်း မေ ၂၁ ရက်နေ့မှာ စင်္ကာပူ ၁ ဒေါ်လာကို မြန်မာကျပ်ငွေ ၃,၄၂၀ ကျပ် ပေါက်ခဲ့တယ်။

အဲဒီနောက်ပိုင်း ငွေဈေးက တက်လိုက်ကျလိုက် ဖြစ်လာရာက ဇွန်လ ၁၅ ရက်နေ့မှာ ၃,၄၃၅ ဖြစ်လာတယ်။ ဇွန် ၁၆ မှာတော့ ၃,၅၂၇ ကျပ်ထိ ဖြစ်သွားတယ်။ ဇွန် ၁၉ ရက်မှာတော့ ၃,၅၅၇ ကျပ်ထိ ဈေးပေါက်သွားရော။ စင်္ကာပူဒေါ်လာဈေးက တလတာအတွင်း ၁၃၇ ကျပ်လောက် တက်သွားတဲ့ သဘောပေါ့။ မလေးရှားရင်းဂစ်ကိုကြည့်ရင် မေ ၂၁ မှာ မလေးရှား ၁ ရင်းဂစ်ကို မြန်မာကျပ်ငွေ ၁,၀၃၀ ကျပ်ပေါက်ခဲ့တယ်။ ဇွန် ၁၉ ရက်နေ့ရောက်တော့ မလေးရှား ၁ ရင်းဂစ်ကို မြန်မာကျပ်ငွေ ၁,၀၇၇ ကျပ် ဖြစ်သွားတယ်။ မလေးရှားရင်းဂစ်ဈေးက တလတာအတွင်းမှာ ၄၇ ကျပ်လောက်တက်သွားတာပေါ့။ ထိုင်းဘတ်ကတော့ မေ ၂၁ ရက်နေ့မှာ ထိုင်း ၁ ဘတ်ကို မြန်မာကျပ်ငွေ ၁၃၄.၁၄ ကျပ်ပေါက်ခဲ့တယ်။ ဇွန် ၁၉ ရက်နေ့ ရောက်တော့ ထိုင်း ၁ ဘတ်ကို မြန်မာကျပ်ငွေ ၁၃၉.၄၄ ကျပ်ဖြစ်သွားတယ်။ ထိုင်းဘတ်ငွေကတော့ အများကြီးမဟုတ်ပေမယ့် တလအတွင်း ၅.၃ ကျပ်လောက် တက်သွားတာပေါ့။ တရုတ်ယွမ်ကိုကြည့်ရင် မေ ၂၁ ရက်နေ့မှာ တရုတ် ၁ ယွမ်ကို မြန်မာ ကျပ်ငွေ ၆၁၀ ကျပ် ဈေးပေါက်ခဲ့တယ်။ ဇွန် ၁၉ ရက်နေ့ရောက်တော့ တရုတ် ၁ ယွမ်ကို မြန်မာကျပ်ငွေ ၆၃၃ ကျပ်ဈေး ဖြစ်သွားတယ်။ တရုတ်ယွမ်ကလည်း အများကြီးမဟုတ်ပေမယ့် ၂၃ ကျပ်လောက် တက်သွားတာပေါ့။ ခြုံပြောရရင် တလတာ အတွင်းမှာ မြန်မာကျပ်ငွေတန်ဖိုး ကျဆင်းသွားတာ မြင်တွေ့ရပါတယ်။

အခု ဇွန် ၁၉ ရက်နေ့ နိုင်ငံတကာငွေကြေးတွေနဲ့ မြန်မာကျပ်ငွေတို့ လဲလှယ်နှုန်းမှာ မြန်မာကျပ်ငွေ တန်ဖိုးဟာ တလတာအတွင်း သိသိသာသာ ကျဆင်းသွားတာ မြင်တွေ့ခဲ့ရတယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့ ၅ လတာ ကာလဖြစ်တဲ့ ဇန်နဝါရီ ၂၀ ရက်နေ့တုန်းက ငွေဈေးနှုန်းတွေနဲ့ နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ရင်တော့ အမေရိကန်ဒေါ်လာနဲ့ လဲလှယ်နှုန်းမှာ မြန်မာကျပ်ငွေ ကျဆင်းနှုန်းကို မမီသေးဘူး။ တရုတ်ယွမ်တွေနဲ့ လဲလှယ်နှုန်းမှာလည်း မြန်မာကျပ်ငွေကျဆင်းနှုန်းကို မမီသေးဘူး။ ဒါပေမယ့် ကျန်တဲ့ စင်္ကာပူဒေါ်လာ၊ မလေးရှားရင်းဂစ်နဲ့ ထိုင်းဘတ် ငွေကြေးတွေနဲ့ မြန်မာကျပ်ငွေ လဲလှယ်နှုန်းကို ပြန်ကြည့်ရင်တော့ မြန်မာကျပ်ငွေကျဆင်းနှုန်းဟာ ပြီးခဲ့တဲ့ ဇန်နဝါရီ ၂၀ ရက်နေ့ ကျဆင်းနှုန်းထက်ကို ပိုကျဆင်းသွားတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဇွန် ၁၉

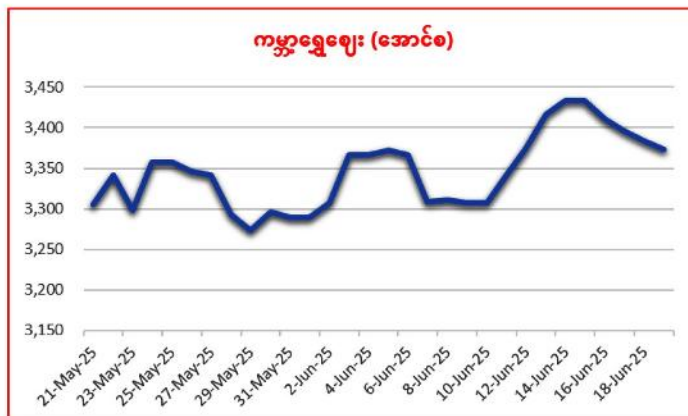

ရက်နေ့ မြန်မာကျပ်ငွေတန်ဖိုး ကျဆင်းနှုန်းဟာ စံချိန်တင်ကျဆင်းနှုန်း ဖြစ်နေပါပြီ။ အောက်မှာ ဖော်ပြထားတဲ့ ဂရပ်နဲ့ ဇယားကို လေ့လာကြည့်ရင် ထင်ထင်ရှားရှား မြင်တွေ့ပါလိမ့်မယ်။

ရက်စွဲ	အမေရိကန်ဒေါ်လာ	စင်္ကာပူဒေါ်လာ	မလေးရှားရင်းဂစ်	ထိုင်းဘတ်	တရုတ်ယွမ်
၂၀.၁.၂၀၂၅	၄,၆၇၀	၃,၄၃၉	၁,၀၄၂	၁၃၆.၆၁	၆၄၅
၁၉.၆.၂၀၂၅	၄,၅၇၀	၃,၅၅၇	၁,၀၇၇	၁၃၉.၄၄	၆၃၃

ရွှေဈေး

ဒီတလတာမှာ ကမ္ဘာ့ရွှေဈေးရော၊ မြန်မာ့ရွှေဈေးပါ ထိုးတက်နေတာ တွေ့ရတယ်။ ၂၀၂၅၊ မေလ ၂၁ ရက်နေ့၊ ကမ္ဘာ့ရွှေဈေးဟာ ၃,၃၀၅ ဒေါ်လာ ပေါက်ဈေးရှိခဲ့တယ်။ နောက်ပိုင်းမှာ ထိုးတက်လိုက် ပြန်ကျလိုက် ဖြစ်တယ်ဆိုပေမယ့် ခြုံငုံရရင် တက်တက်လာတာပါ။ ဇွန် ၁၉ ရက်နေ့ ရောက်တဲ့အခါမှာတော့ ကမ္ဘာ့ရွှေဈေးဟာ တအောင်စကို အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၃,၃၇၃ ဒေါ်လာ ဈေးပေါက်သွားတယ်။ တလအတွင်း ၆၈ ဒေါ်လာလောက် တက်သွားတာပေါ့။ လွန်ခဲ့တဲ့ ၅ လတာ ကာလက ကမ္ဘာ့ရွှေဈေးနဲ့ ယှဉ်ကြည့်မယ်ဆိုရင် တော်တော်လေး တက်သွားတာကို မြင်ရမယ်။ ၂၀၂၅၊ ဇန်နဝါရီ ၂၀ ကမ္ဘာ့ ရွှေဈေးနှုန်းဟာ တအောင်စကို အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂,၆၉၈ ဒေါ်လာ ဈေးပေါက်ခဲ့တာ။ ၅ လအကြာမှာ တအောင်စကို အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၆၇၅ ဒေါ်လာအထိ ကမ္ဘာ့ရွှေဈေး တက်သွားတာပေါ့။

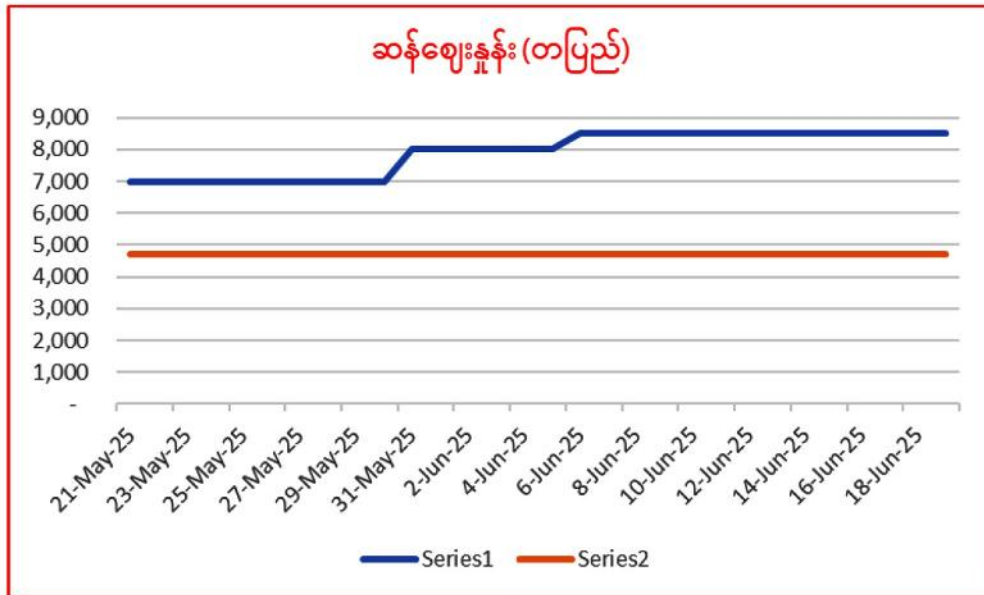
မြန်မာ့ရွှေဈေးလည်း တဟုန်ထိုး တက်လျက်ပါပဲ။ ၂၀၂၅၊ မေလ ၂၁ ရက်နေ့၊ အခေါက်ရွှေ တကျပ်သားကို ၇၅ သိန်းကျပ် ဈေးပေါက်ခဲ့ရာက ဇွန် ၁၉ ရက်မှာ ၇၉ သိန်း ၃ သောင်းကျပ်အထိ ဈေးပေါက်သွားတယ်။ တလအတွင်း ၄ သိန်း ၃ သောင်းကျပ် တက်သွားတာပေါ့။ ၁၅ ပဲရည်ကို ကြည့်မယ်ဆိုရင် မေ ၂၁ ရက်နေ့မှာ တကျပ်သားကို ၇၁ သိန်းကျပ် ဈေးပေါက်ရာကနေ ဇွန် ၁၉ ရက်ရောက်တော့ ၇၄ သိန်း ၆ သောင်းကျပ်ဈေး ဖြစ်သွားပြီ။ တလ တာကာလအတွင်း ၃ သိန်း ၆ သောင်းကျပ်လောက် တက်သွားတာ။ အကယ်ဒမီ မီးလင်းရွှေကတော့ ဈေးကွက်ကို ပျက်သွားပြီ။ ပြီးခဲ့တဲ့ ဧပြီ ၂၀ ကနေ မေ ၂၀ အထိ ကာလနဲ့ အခု မေ ၂၁ ကနေ ဇွန် ၁၉ ရက်အထိ ကာလတွေမှာ အကယ်ဒမီ မီးလင်းရွှေဈေးကို ထုတ်ပြန်ထားတာ မတွေ့ရဘူး။ မြန်မာ့ရွှေဈေးဟာ စစ်ကောင်စီအာဏာမသိမ်းခင် ၂၀၂၀ တုန်းက ၁၃ သိန်းကျော် ရှိရာက အခုဆိုရင် သိန်း ၈၀ နီးပါး ရှိသွားပြီဆိုတော့ အာဏာသိမ်း စစ်အုပ်စုလက်ထက်မှာ မြန်မာ့ရွှေဈေးအပါအဝင် ကုန်ဈေးနှုန်းတွေ ဘယ်လောက်ထိ တက် သွားပြီလဲ၊ ငွေကြေးဖောင်းပွမှုတွေ ဘယ်လောက်ထိ ဆိုးရွားသွားပြီလဲ၊ မြန်မာ့စီးပွားရေး ဘယ်လောက် ပျက်ကပ်ဆိုက် သွားပြီ လဲဆိုတာ အထင်အရှား မြင်နေရပါပြီ။

ခုနှစ်	ကမ္ဘာ့ရွှေဈေး (၁ အောင်စ)	မြန်မာ့ရွှေဈေး (တကျပ်သား)
၂၀၂၁	အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၅၀၀ ကျော်	ကျပ် ၁၈ သိန်းနီးပါး (အာဏာမသိမ်းခင် ၂၀၂၀ ခု ရွှေဈေးမှာ ကျပ် ၁၃ သိန်းကျော်သာရှိ)
၂၀၂၅ (ဇွန်)	အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃၃၇၃	၇၉ သိန်း ၃ သောင်းကျပ်

အခု ဖော်ပြထားတဲ့ ဈေးတွေကတော့ ပြင်ပပေါက်ဈေးတွေပါ။ အစိုးရက သတ်မှတ်ဈေးနှုန်းနဲ့တော့ အတော်ကွာပါ တယ်။ ဇွန် ၁၉ ရက် အစိုးရသတ်မှတ်ဈေးကတော့ ၅၉ သိန်းကျပ်သာ ရှိပါတယ်။ ပြင်ပပေါက်ဈေးနဲ့ ကျပ်သိန်း ၂၀ လောက်ကို ကွာနေတယ်။ တကယ်ပြင်ပမှာတော့ ရွှေဆိုင်တွေ၊ ကုန်သည်တွေဟာ အစိုးရသတ်မှတ်ဈေးနဲ့ ရောင်းဝယ်တာ မရှိပါဘူး။ ပြင်ပ ပေါက်ဈေးနဲ့သာ ရောင်းဝယ်ကြတာပါ။ ဒါ့ကြောင့် စစ်ကောင်စီဟာ သူတို့သတ်မှတ်ထားတဲ့ဈေးနဲ့ အရောင်းအဝယ်မလုပ်တဲ့ ရွှေဆိုင်တွေ၊ ကုန်သည်တွေကို လိုက်လံဖမ်းဆီးတာတွေ လုပ်နေတာ တွေ့ရပါတယ်။

ဆန်ဈေး

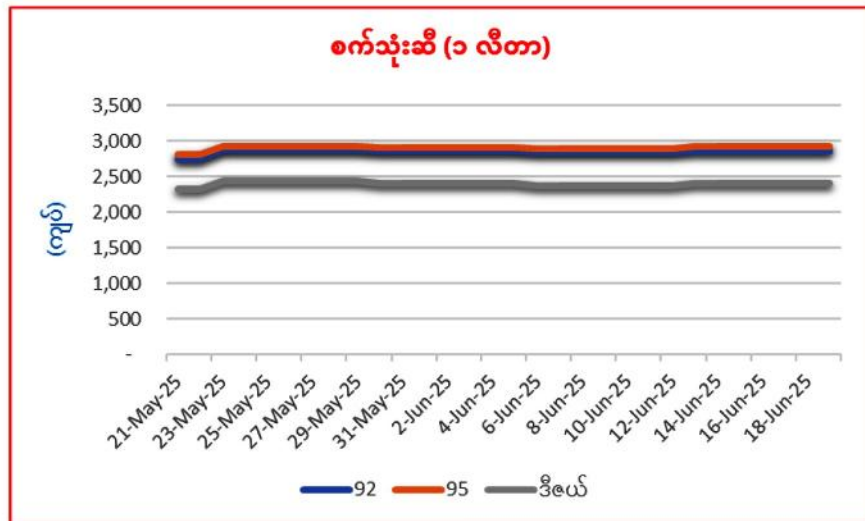
ဆန်ဈေးမှာတော့ ဆန်ချောဈေးက အပြောင်းအလဲရှိပြီး ဆန်ကြမ်းဈေးကတော့ ငြိမ်နေတယ်။ ၂၀၂၅၊ မေလ ၂၁ ရက်နေ့ ဆန်ချောတပြည် ဈေးနှုန်းဟာ ကျပ် ၇,၀၀၀ ဈေးရှိရာက မေလကုန်မှာ ၈,၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်လာတယ်။ ဇွန် ၁၉ ရက်မှာတော့ ဆန်ချောတပြည်ကို ၈,၅၀၀ ကျပ်ဈေးအထိ တက်သွားတယ်။ တလတာအတွင်း ဆန်ချောတပြည်ကို ၁,၅၀၀ ကျပ်လောက် တက်သွားတာပေါ့။ ဆန်ကြမ်းကတော့ မေ ၂၁ ကနေ ဇွန် ၁၉ ရက်အထိ တပြည်ကို ၄,၇၀၀ ကျပ်နှုန်းနဲ့ ငြိမ်နေပါတယ်။ ဒါပေမယ့် လွန်ခဲ့တဲ့ ၅ လတာကာလက ဈေးနှုန်းတွေနဲ့ နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ရင်တော့ ဈေးအပြောင်းအလဲပုံစံက တမျိုးဖြစ်နေတာ တွေ့ရတယ်။ ၂၀၂၅၊ ဇန်နဝါရီလ ၂၀ ရက်နေ့က ဆန်ချောဈေးဟာ တပြည်ကို ၈,၅၀၀ ကျပ် ရှိခဲ့တာမို့ ဇွန် ၁၉ ရက် ဆန်ချောပေါက်ဈေးနဲ့ သွားတူညီနေတာ တွေ့ရတယ်။ ဆန်ကြမ်းကျတော့ တမျိုး။ ဇန်နဝါရီ ၂၀ ရက်နေ့ ဆန်ကြမ်းတပြည်ဈေးနှုန်းက ၄,၅၀၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး ဇွန် ၁၉ ရက် မှာ ၄,၇၀၀ ကျပ်ဈေး ဖြစ်သွားတော့ ၅ လတာအတွင်း ဆန်ကြမ်းဈေးနှုန်းက ၂၀၀ ကျပ်လောက် တက်သွားတဲ့ သဘောပေါ့။

စားသုံးဆီ

ဒီတလတာရဲ့ စားသုံးဆီဈေးနှုန်းတွေကတော့ ငြိမ်နေပါတယ်။ ၂၀၂၅၊ မေလ ၂၁ ရက်နေ့ကနေ ဇွန်လ ၁၉ ရက်နေ့အထိ ပဲဆီတပိဿာဈေးနှုန်းဟာ ၂၄,၀၀၀ ကျပ်ဈေးမှာ ငြိမ်နေသလို စားအုန်းဆီဈေးနှုန်းကလည်း တပိဿာကို ၁၂,၀၀၀ ကျပ် ဈေးမှာပဲ ငြိမ်နေတယ်။ အပြောင်းအလဲ မရှိ။ လွန်ခဲ့တဲ့ ၅ လတာကာလ စားသုံးဆီဈေးနှုန်းနဲ့ နှိုင်းယှဉ်ကြည့်မယ်ဆိုရင် သိပ် ထူးထူးခြားခြား ဈေးနှုန်းအပြောင်းအလဲ မရှိခဲ့ဘူး။ ပဲဆီဈေးက ၂၀၂၅၊ ဇန်နဝါရီ ၂၀ ရက်နေ့မှာ ၂၃,၅၀၀ ကျပ်ဈေး ရှိခဲ့တာဆိုတော့ ၅ လအတွင်းမှာ ပဲဆီဈေးက တပိဿာကို ကျပ် ၅၀၀ လောက်ပဲ တက်လာတာ တွေ့ရတယ်။ စားအုန်းဆီဈေးကတော့ ဇန်နဝါရီ ၂၀ တုန်းကလည်း တပိဿာကို ၁၂,၀၀၀ ကျပ်ပဲ ရှိခဲ့တာမို့ အပြောင်းအလဲမရှိပေါ့။

စက်သုံးဆီ

စက်သုံးဆီဈေးနှုန်းတွေကတော့ ဒီတလတာအတွင်းမှာ ဈေးတက်သွားပါတယ်။ ၂၀၂၅၊ မေလ ၂၁ ရက်နေ့ ၉၂ ဈေးနှုန်းက တလီတာကို ၂,၇၅၀ ကျပ် ဈေးပေါက်ခဲ့ပါတယ်။ နောက်ပိုင်းရက်တွေမှာ ဈေးနှုန်းတက်လိုက် ကျလိုက် အနည်းငယ်စီ ဖြစ်ခဲ့ပြီး ဇွန် ၁၉ ရက်နေ့မှာတော့ ၉၂ တလီတာကို ၂,၈၅၀ ကျပ်ဈေးထိ ရောက်လာခဲ့ပါတယ်။ တလတာအတွင်း ၁၀၀ ကျပ် လောက် တက်သွားတဲ့ သဘောပါ။ လွန်ခဲ့တဲ့ ၅ လတာကာလ ဇန်နဝါရီ ၂၀ ရက်နေ့ ပေါက်ဈေးဖြစ်တဲ့ ၉၂ တလီတာ ၃,၀၇၅ ကျပ် ကိုတော့ မမီသေးဘူးပေါ့။

၉၅ တလီတာဈေးနှုန်းက မေ ၂၁ ရက်နေ့မှာ ၂,၈၀၅ ကျပ်ဈေးပေါက်ရာကနေ ဇွန် ၁၉ မှာ ၂,၉၁၅ ကျပ်ဈေး ပေါက် သွားတယ်။ တလတာအတွင်း ၁၁၀ ကျပ်လောက် တက်သွားတာပါ။ သူလည်း လွန်ခဲ့တဲ့ ၅ လတာက ၉၅ တလီတာ ပေါက် ဈေးဖြစ်တဲ့ ၃,၁၄၀ ကျပ်ကိုတော့ မီအောင် တက်မလာသေးတဲ့ သဘောပေါ့။

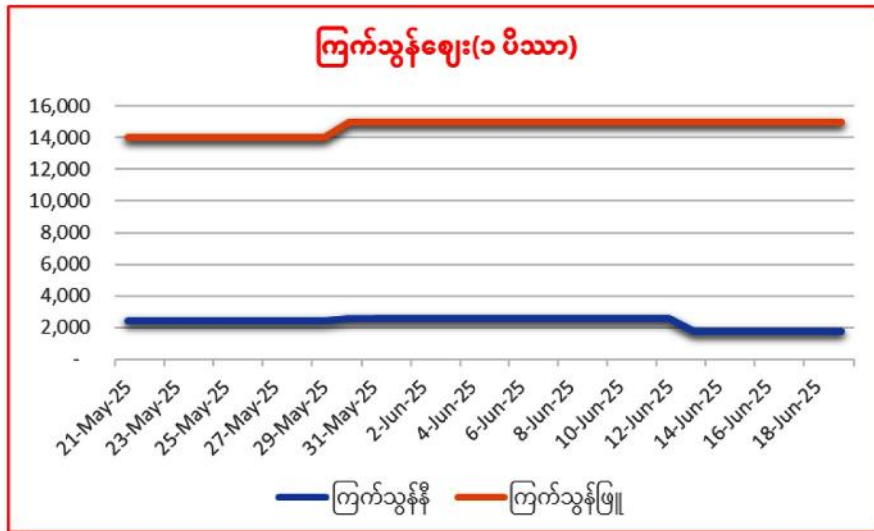
ဒီဇယ်ဈေးနှုန်းကတော့ မေ ၂၁ ရက်မှာ ဒီဇယ်တလီတာကို ၂,၃၂၀ ကျပ် ဈေးပေါက်ခဲ့ပြီး ဇွန် ၁၉ ရက်မှာ ၂,၄၁၀ ကျပ်ဈေးထိ တက်သွားတယ်။ တလတာအတွင်းမှာ ဒီဇယ်တလီတာကို ၉၀ ကျပ်လောက် တက်သွားတဲ့ သဘောပါ။ ဒီဇယ်ဈေး လည်း လွန်ခဲ့တဲ့ ၅ လတာက ပေါက်ဈေးဖြစ်တဲ့ တလီတာ ၂,၇၄၀ ကျပ်ဈေးအထိ ရောက်အောင်တော့ မတက်သေးဘူးပေါ့။

၂၀၂၁၊ ဖေဖော်ဝါရီ ၁ ရက် စစ်တပ်က မတရားအာဏာသိမ်းမှု မဖြစ်ပွားခင်တုန်းက ရှိခဲ့တဲ့ စက်သုံးဆီ ဈေးနှုန်းနဲ့ အခု စစ်ကောင်စီလက်ထက် ရှိနေတဲ့ ဈေးနှုန်းကို နှိုင်းယှဉ်ကြည့်မယ်ဆိုရင်တော့ စက်သုံးဆီဈေးနှုန်းဟာ ၄ နှစ်ကျော်ကြာ ကာလ အတွင်းမှာ တော်တော်ကြီး ထိုးတက်သွားတာကို အောက်ပါဇယားမှာ မြင်နိုင်ပါတယ်။

ကာလ	92 (တလီတာ)	95(တလီတာ)	ဒီဇယ်(တလီတာ)
စစ်အာဏာမသိမ်းခင်	၆၅၅ ကျပ်	၇၆၅ ကျပ်	၇၀၅ ကျပ်
စစ်တပ်အာဏာသိမ်းပြီး (၂၀၂၅ ခု၊ ဇွန်လ ၁၉ ရက်)	၂,၈၅၀ ကျပ်	၂,၉၁၅ ကျပ်	၂,၄၁၀ ကျပ်

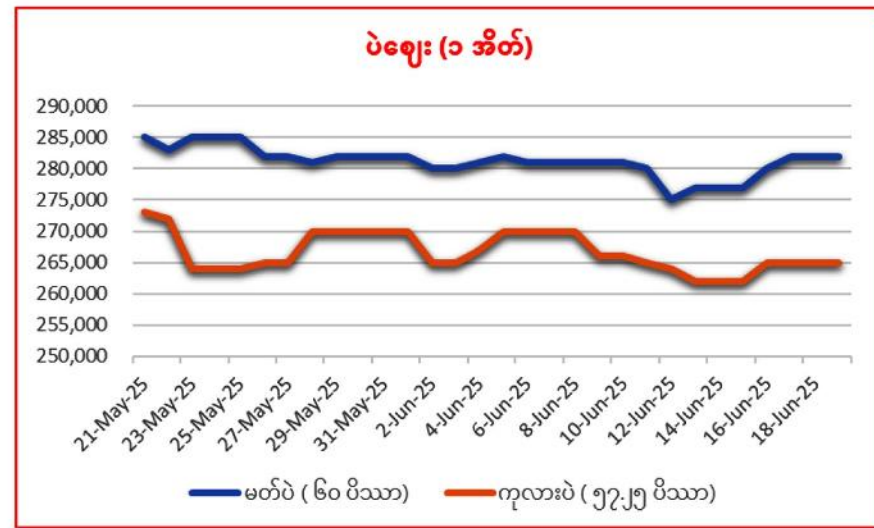
ကြက်သွန်ဈေး

ဒီတလတာအတွင်းမှာ ကြက်သွန်ဈေးတွေ အပြောင်းအလဲဖြစ်တာ တွေ့ရတယ်။ ၂၀၂၅၊ မေလ ၂၁ ရက်နေ့၊ ကြက်သွန်နီ ၁ ပိဿာ ပေါက်ဈေးဟာ ၂,၄၀၀ ကျပ် ရှိခဲ့တယ်။ မေလကုန်မှာ ၂,၆၀၀ ကျပ်လောက်အထိ တက်လာခဲ့ပြီး ဘာလို့မှန်းမသိ ဇွန် ၁၃ ရက်နေ့မှာ ၁,၈၀၀ ကျပ်အထိ ရုတ်တရက် ထိုးကျသွားတယ်။ ၈၀၀ ကျပ်လောက်ကို ကျသွားတာ။ ဇွန် ၁၉ ရက်နေ့အထိ အဲဒီဈေးပဲ။ လွန်ခဲ့တဲ့ ၅ လတာဖြစ်တဲ့ ဇန်နဝါရီ ၂၀ ရက်နေ့မှာ ကြက်သွန်နီ တပိဿာကို ၆,၀၀၀ ကျပ်အထိ ပေါက်ခဲ့တာဆိုတော့ ၅ လအတွင်း ကြက်သွန်နီဈေးဟာ တပိဿာကို ၄,၂၀၀ ကျပ်လောက်အထိ ကျဆင်းသွားတာပေါ့။

ကြက်သွန်ဖြူကတော့ ဒီတလတာအတွင်း နည်းနည်းတက်ခဲ့ပါတယ်။ ၂၀၂၅၊ မေလ ၂၁ ရက်နေ့ ကြက်သွန်ဖြူ ၁ ပိဿာကို ၁၄,၀၀၀ ကျပ် ဈေးပေါက်ခဲ့တယ်။ မေလအကုန်ကစပြီး ကြက်သွန်ဖြူတပိဿာကို ၁၅,၀၀၀ ကျပ်အထိ တက်သွားတာ ဇွန် ၁၉ ရက်အထိ အဲဒီဈေးပဲ။ တလအတွင်း ကြက်သွန်ဖြူဈေး ၁,၀၀၀ ကျပ် တက်သွားတဲ့သဘောပေါ့။ လွန်ခဲ့တဲ့ ၅ လတာဖြစ်တဲ့ ဇန်နဝါရီ ၂၀ ရက်နေ့မှာ ကြက်သွန်ဖြူ ၁ ပိဿာကို ၂၅,၀၀၀ ကျပ်ဈေး ပေါက်ခဲ့တာမို့ ၅ လတာအတွင်း ကြက်သွန်ဖြူဈေး တပိဿာကို ၁၀,၀၀၀ ကျပ်လောက် ကျဆင်းသွားတာပေါ့။

ပဲဈေး

ပဲဈေးလည်း တလတာအတွင်း ဈေးကျတယ် ပြောရမှာပါ။ ၂၀၂၅၊ မေ ၂၁ ရက်နေ့၊ မတ်ပဲ တအိတ်ဈေးနှုန်း က ၂၈၅,၀၀၀ ကျပ် ဈေးပေါက်ခဲ့တယ်။ ဒီနောက်ပိုင်း တက်လိုက် ကျလိုက်နဲ့ ဇွန် ၁၉ ရက်နေ့ရောက်တော့ မတ်ပဲ တအိတ် ဈေးနှုန်း ဟာ ၂၈၂,၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်သွားတယ်။ တလအတွင်း ၃,၀၀၀ ကျပ်လောက် ကျသွားတာပေါ့။ ကုလားပဲဈေးက မေ ၂၁ ရက်မှာ တအိတ်ကို ၂၇၃,၀၀၀ ကျပ် ဈေးပေါက်ခဲ့တယ်။ ဒီနောက်ပိုင်း တက်လိုက်ကျလိုက်နဲ့ ဇွန် ၁၉ ရက်နေ့မှာတော့ ကုလားပဲ ၁ အိတ်ကို ၂၆၅,၀၀၀ ကျပ် ဖြစ်သွားတယ်။ တလတာအတွင်း ကုလားပဲ တအိတ်ကို ကျပ် ၈,၀၀၀ လောက် ကျသွားတဲ့ သဘောပေါ့။

အနှစ်ချုပ်

ဒီတလတာအတွင်းမှာတော့ အစိုးရဗဟိုဘဏ်ကနေ နိုင်ငံခြားငွေတွေ ထုတ်ရောင်းနေတဲ့ ကြားထဲကကို မြန်မာကျပ်ငွေ တန်ဖိုးဟာ ကျဆင်းနေတာ တွေ့နိုင်ပါတယ်။ ဒီလိုပဲ ရွှေဈေးနဲ့ လောင်စာဆီ ဈေးနှုန်းတွေဟာလည်း တက်နေပါတယ်။ စားသုံး ဆီဈေးက သိပ်အပြောင်းအလဲမရှိပေမယ့် ဆန်ဈေးမှာတော့ ဆန်ချောဈေး နည်းနည်းတက်ပြီး ဆန်ကြမ်းဈေး ငြိမ်နေခဲ့ပါတယ်။ ကြက်သွန်ဈေးမှာတော့ ကြက်သွန်နီဈေးတွေ ထိုးကျသွားပြီး ကြက်သွန်ဖြူဈေးကတော့ တက်သွားတာ တွေ့ရပါတယ်။ ပဲဈေး နှုန်းကို ကြည့်ပြန်ရင်တော့ မတ်မဲရော၊ ကုလားပဲပါ ဈေးထိုးကျနေတာ တွေ့ရပါတယ်။ အထူးသဖြင့် ပြောရရင် အာဏာသိမ်း စစ် ကောင်စီဟာ ငွေဈေးနဲ့ ရွှေဈေးတွေ၊ စက်သုံးဆီဈေးတွေကို ဈေးကျအောင် ကြိုးစားနေပေမယ့် မြန်မာပြည်ရဲ့ နိုင်ငံရေးနဲ့ စီးပွား ရေး မတည်ငြိမ်မှုတွေကြောင့် ဘယ်လိုမှ မထိန်းနိုင်ဘူးဆိုတာ မြင်ရပါတယ်။ သူတို့ရဲ့ စီမံခန့်ခွဲမှုအလွဲတွေကို ဝန်မခံဘဲ ကုန်သည်ပွဲစား လုပ်ငန်းရှင်တွေကိုပဲ အပြစ်ဖို့ပြီး မရောင်ရာဆီလူးနေတာကို ထင်ထင်ရှားရှား တွေ့နိုင်ပါတယ်။

လူ့အခွင့်အရေးနယ်စပ်တစ်ဝိုက် (DPNS) ရဲ့ ဒီလသီတင်း :

ဇွန် ၆ အလုပ်သမား အရေးအခင်း (၅၁) နှစ်ပြောက် အခမ်းအနား (၆၆၂၀၂၅)

